



# **museum de fundatie**

## **jaarsverslag 2025**



# inhoudsopgave



Nederlands impressionisme - van Israëls tot Ansingh, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra

## **Stichting Museum de Fundatie**

<b>missie, visie en kernwaarden</b>	<b>5</b>
<b>directieverslag</b>	<b>8</b>
<b>bericht van de Raad van Toezicht</b>	<b>19</b>
<b>culturele codes</b>	<b>23</b>
<b>marketing &amp; communicatie</b>	<b>25</b>
bezoekersaantallen	28
2025 in cijfers	29
publiciteit	30
<b>programma</b>	<b>36</b>
tentoonstellingen	37
publicaties	51
publieksprogramma	52
toegankelijkheid	55
<b>educatie</b>	<b>56</b>
<b>bedrijfsvoering</b>	<b>60</b>
personeel & organisatie	63

## **Stichting Hannema-de Stuers Fundatie**

<b>collectie en onderzoek</b>	<b>65</b>
Stichting Hannema-de Stuers Fundatie	66
bibliotheek & documentatie	68
collectie 2025	69
<b>Museum de Fundatie dankt</b>	<b>78</b>
<b>contact</b>	<b>82</b>
<b>colofon</b>	<b>83</b>
<b>bijlagen</b>	
<b>bijlage 1</b>	<b>85</b>
<b>bijlage 2</b>	<b>89</b>

# Stichting Museum de Fundatie



# missie, visie en kernwaarden



Ivna Esajas - In The Garden of My Good Days, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra

## Missie

Museum de Fundatie verbindt mensen met kunst, makers en elkaar. Met onze brede collectie kunst en vormgeving en onze programmering kijken wij vanuit Overijssel naar de wereld en gaan wij in dialoog met ons publiek.

## Visie

Museum de Fundatie is een plek voor inspiratie, dialoog, verwondering en debat. Als thuis voor makers van alle disciplines zijn wij een aanjager voor kunst en cultuur in de regio en daarbuiten. Wat er in de samenleving speelt, gaat ons aan en wij spelen daarin een verbindende rol via de kunst. We streven naar maximale toegankelijkheid, zowel analoog als digitaal, en dat doen we in samenwerking met lokale gemeenschappen in Zwolle en Overijssel en in interactie met de internationale gemeenschap. We faciliteren onderzoek naar onze collectie en bieden een platform voor experiment en nieuwe ideeën. Kunst kent vele perspectieven; we nemen deze mee in onze programmering en in ons onderzoek. Wij denken vanuit thema's en programmalijnen en onze programmering vindt binnen én buiten de muren van onze huizen plaats. We werken aan een toekomstbestendige sector met aandacht voor educatie, samenwerkingen en duurzaamheid als centrale pijlers. We vieren de kunst en iedereen die hiermee te maken heeft of er nieuwsgierig naar is.

## Kernwaarden

Museum de Fundatie is open, dynamisch, verbindend en nieuwsgierig. Onze kernwaarden komen terug in alle bedrijfs- en beleidsaspecten.

Onze **open** houding geldt ten opzichte van kunst en vormgeving, makers en bezoekers; iedereen is welkom in het museum en we kijken met een open blik de (kunst-)wereld in. Daarnaast stimuleren we een open bedrijfscultuur.

Ons museum is **dynamisch**, we bewegen mee met veranderingen in de maatschappij en de behoeften van de bezoekers. We kijken hoe we andere doelgroepen kunnen aanspreken door aandacht te geven aan kunstvormen en makers die tot nu toe onderbelicht zijn gebleven. Daarnaast zijn er door ons groeiend aanbod aan horeca, winkels en mogelijkheden tot zakelijke verhuur veel opties om ons museum ook op een andere manier tot een ontmoetingsplek te maken.



Jonathan van Doornum - Dark There, Joyful Here, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis

PROTO: Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten - (OP)NIEUW, Museum de Fundatie Heino, Kasper Veenstra



We zijn **verbindend**, niet alleen omdat wij mensen met makers, kunst en elkaar in contact brengen door middel van tentoonstellingen, onderzoek, programmering en educatie, maar ook omdat wij de verbinding zoeken met andere organisaties, bezoekers, partners en sponsoren in de regio en daarbuiten.

We zijn **nieuwsgierig** naar alles wat de wereld van de beeldende kunst en vormgeving te bieden heeft en we stimuleren nieuwsgierigheid bij onze bezoekers en zakelijke partners, door het aanbieden van multidisciplinaire presentaties, nieuwe ervaringen en een inspirerend programma. Ook zijn we nieuwsgierig naar wat onze bezoekers en partners ons te vertellen hebben en gaan daarover graag het gesprek aan.

# directieverslag



Marianne von Werefkin - Pionier van het expressionisme, Museum de Fundatie Zwolle fotografie door Martijn Schmidt

Museum de Fundatie staat weer helemaal op de kaart. In 2025 heeft het museum laten zien dat het ertoe doet, niet alleen voor Zwolle, maar ook voor de provincie, landelijk en internationaal. Het verstevigde zijn positie zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig. We werkten aan toegankelijkheid, verbinding met kunst en het publiek, met makers, collega-instellingen, fondsen, sponsors en andere partners en maakten prachtige tentoonstellingen en een afwisselend publieksprogramma. Voor het eerst was er bij *Thuis bij Ter Borch* een educatieruimte in het museum (*De Studio*) waardoor het museum familievriendelijker werd. Ook was er een stijging wat betreft het aantal schoolbezoeken uit Zwolle en uit de regio.

Museum de Fundatie ontving op beide locatie in totaal 166.004 bezoekers in 2025. Deze aantallen zijn met name te danken aan de tot halverwege maart lopende zeer succesvolle tentoonstelling *Von Werefkin - pionier van het expressionisme* en de internationaal gerenommeerde toptentoonstelling *Thuis bij Ter Borch*. Deze tentoonstelling was het uitgangspunt voor het samenwerkingsproject *Ter Borch thuis in Zwolle*, samen met stadsmuseum ANNO en Academiehuis Grote Kerk en vele culturele instellingen en opleidingen in Zwolle. Deze voor Zwolle en de rest van Nederland unieke stadsbrede samenwerking werd in de herfst van 2025 geopend door Z.M. de Koning Willem-Alexander en trok alleen al wat betreft de drie tentoonstellingen meer dan 150.000 bezoekers.

In 2025 startte ook een nieuwe programmareeks in de 'wolk' van het museum, *Fundatie Forward*, met een bijpassende reeks publicaties uitgegeven door WBooks. Fundatie Forward zijn eerste museale solotentoonstellingen van hedendaagse kunstenaars die in Nederland wonen en werken. Met deze reeks brengt Museum de Fundatie kunst in beweging en biedt het kunstenaars een platform om te experimenteren. *In the Garden of my good days* was de eerste tentoonstelling in deze reeks, van kunstenaar Ivna Esajas, die in 2025 ook de ABN Amro kunstprijis won en daarmee in 2026 een tentoonstelling in het Stedelijk Museum Amsterdam kreeg.

Meer over onze tentoonstellingen en publieksprogramma lees je verderop in ons jaarverslag.

*Thuis bij Ter Borch - Kunstenaarsfamilie in Zwolle*, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra





Reset - Delic & Huda, Josèfa Ntjam en Yussef Agbo-Ola, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Martijn Schmidt

## Kunstwegen

Vanaf 2025 heeft Museum de Fundatie op verzoek van zijn subsidienten de beeldenroute Kunstwegen onder zijn hoede genomen, door een bestuurlijke fusie met Stichting Kunstwegen begin 2025. Deze kunstroute loopt vanuit Zwolle dwars door Overijssel tot over de grens

met Duitsland en omvat rond tachtig beelden, waarvan hoogtepunten van beeldhouwers als Auguste Rodin en Ilya Kabakov. Het afgelopen jaar is daar het beeld van *Wilhelmina* van Charlotte van Pallandt aan toegevoegd, die nu voor het museum aan de Blijmarkt staat en een mooi startpunt van deze bijzondere kunstroute

vormt. Ook zijn de banden met de Duitse partners geïntensiveerd, zowel op artistiek niveau, als ambtelijk en bestuurlijk. Er zijn plannen voor een nieuwe wandelgids en internationaal gezamenlijk digitaal platform ontwikkeld, die in 2026 zullen worden uitgevoerd.

De Zwevende Kei, Kunstwegen, fotografie door Nienke de Groot





Thuis bij Ter Borch - Kunstenaarsfamilie in Zwolle, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis

## Organisatie

In 2025 is gewerkt aan verdere professionalisering van de organisatie, met name op het vlak van HRM, onder meer door het uitvoeren van een RIE (risico inventarisatie en evaluatie) en PMO (preventief medisch onderzoek), het ophogen van het opleidingsbudget, teamtrainingen, werkbezoeken en ontspanning zoals personeelsborrels. Eind 2025 zijn de voorbereidingen getroffen om het huidige hoofdenoverleg per 2026 om te zetten naar een MT. In november hebben de aspirant MT leden onder begeleiding van een consultantbureau tijdens een heidag

de uitvoering van het meerjarenplan 2025-2028 handen en voeten gegeven door het om te zetten in speerpunten per jaar en jaarplannen per afdeling. Vanaf 2026 kan elke afdeling daarmee aan de slag en kan nog beter worden gestuurd op het uitvoeren en behalen van de vastgestelde doelen.

Een van de kerndoelen waar in 2025 een start mee is gemaakt, is het verbeteren van de toegankelijkheid van het museum. In alle opzichten, zowel qua doelgroepen, communicatieve benadering als bouwkundig. Met behulp van een

werkgroep met leden van verschillende afdelingen en met inachtneming van uitkomsten van recent onderzoek bij andere musea is een richtlijn voor het schrijven van teksten gemaakt, met de titel *duidelijke taal*. Er is ook een werkgroep opgericht die kijkt naar andere vormen van toegankelijkheid en er zijn meerdere trainingen gevolgd op dit gebied. We zijn naast onze maandelijkse gratis vrijdagavondenopenstellingen (*Fundatie Fridays*) in 2025 ook gestart met maandelijkse *Silent Sundays*, waarbij het museum een uurtje eerder open gaat voor een prikkelarme openstelling voor



Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra

groepen die graag in stilte en zonder al teveel publiek door het museum lopen. We hebben een schouw laten doen door de klankbordgroep Toegankelijk Zwolle. De gemeente Zwolle geeft aan de hand van de adviezen uit deze groep en haar eigen bouwkundig rapport in 2026 een aannemer de opdracht om een aantal aanpassingen in het gebouw te doen waardoor we onze doelgroepen op een zo geschikt mogelijke, veilige en klantvriendelijke wijze kunnen ontvangen.

Verder stond 2025 in het teken van het aanscherpen van de governance codes. Wij hebben een externe consultant op het gebied van governance een doorlichting laten doen van de governance code op het gebied van toezichthouden en de aanbevelingen daarvan doorgenomen met onze (vernieuwde) raad van toezicht. Dit betekende onder meer dat de Stichting Hannema de Stuers Fundatie volgens de statuten eenmaal per jaar een aparte vergadering belegt en deze stichting een extra hoofdstuk krijgt in dit jaarverslag; beide stichtingen – de Stichting Museum de Fundatie (exploitatie museum) en de Stichting Hannema de Stuers Fundatie (collectie) – kennen een geconsolideerde jaarrekening en dezelfde Raad van Toezicht, met uitzondering van de familiezetel van de familie Hannema die volgens de statuten onderdeel is van de Raad van Toezicht van de Hannema de Stuers Fundatie. Ook is onderzocht en bevestigd dat we voldoen aan de aangescherpte regels wat betreft het ANBI beleid.

## Financieel

Museum de Fundatie heeft begin 2025 zijn beleids- en bedrijfsplan voor 2025-2028 opgeleverd, waarin de nieuwe artistieke visie is gepresenteerd, de plannen voor de komende jaren en de financiële vertaling daarvan in een meerjarenbegroting. Het museum kreeg op basis van dit herziene plan in 2025 net als in 2024 een extra financiële impuls van 900.000 euro per jaar van zijn subsidienten Gemeente Zwolle en Provincie Overijssel om de basis weer op orde te krijgen. Mede door de behaalde prestaties afgelopen jaar en de omschreven ambities, hebben beide subsidienten besloten om deze incidentele steun voort te zetten voor de rest van de beleidsperiode. We zijn hier heel blij mee en dankbaar voor. Dit geeft ons de kans en mogelijkheden om de beschreven ambities uit te voeren volgens plan. Stichting Hannema de Stuers Fundatie heeft dit jaar 28.000 euro verlies geleden wegens hogere verzekeringswaarden die nodig waren voor de verzekering van onze collectie, transporten en duurdere bruiklenen vanwege de Ter Borch tentoonstelling. We verwachten komend jaar een betere verhouding hiervan, onder meer door het scherper stellen van onze verzekeringsvoorwaarden.

Het geconsolideerde resultaat van beide stichtingen over 2025 bedraagt € 266.341. Daarmee laat Museum de Fundatie voor het tweede jaar op rij een positieve financiële ontwikkeling zien die ervoor zorgt dat de organisatie zijn gestelde ambities waar kan maken. Dit resultaat is mede bereikt dankzij het grote succes van onze toptentoonstellingen *Marianne von*

*Werefkin – pionier van het expressionisme* (2024/2025) en *Thuis bij Ter Borch* (2025/2026). De overgang naar een nieuwe systematiek van kostenverdeling (kosten nemen in het jaar dat ook de opbrengsten zijn) heeft ervoor gezorgd dat een ton aan kosten voor de voorbereiding van de tentoonstelling *Back to Benin* die in 2026 opende, is doorgeschoven naar 2026. Daarnaast is de extra steun van gemeente

en provincie in 2025 van wezenlijk belang geweest en zijn er nieuwe steungevers en sponsoren geworven. De eerste verbeteringen in onze horeca en zakelijke dienstverlening zorgden ervoor dat de opbrengsten van zakelijke verhuur zijn toegenomen in 2025. Tot slot heeft een strakke financiële aansturing en een betere financieringsmix bijgedragen aan deze mooie cijfers.

Thuis bij Ter Borch - Kunstenaarsfamilie in Zwolle, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra





Marianne von Wierfkin – pionier van het express/onisme. Theo Jansen en pianist Sofia Vashenok met hun voorstelling *Duet van Verbeelding*, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Nienke de Groot

## Personeel

Het team van de Fundatie heeft in 2025 personele wisselingen gehad door ziekte en regulier verloop maar had net als in 2024 een gemiddelde formatie van 40 fte (obv verloonde uren). Het ziekteverzuim is het afgelopen jaar gedaald naar 6,74% (2024: 10,19%). Daarmee is het museum op weg naar het gestelde doel van een ziekteverzuim van 4 à 5%. Het blijft een aandachtspunt om met een relatief klein team en een afgemeten budget de gestelde doelen te behalen. Dit zorgt voor hoge werkdruk die we door trainingen, coaching, personeelsuitjes en het stimuleren van een gezonde werk-privé balans proberen te verminderen. In 2025 is een RIE (risico inventarisatie en evaluatie) uitgevoerd dat wordt opgevolgd door een preventief medisch onderzoek in 2026. Op deze manier willen we, in samenwerking met onze arbodienst en vertrouwenspersonen, blijven werken aan een gezond en prettig werk- en aanspreekklimaat.

## Vooruitblik

Wij verwachten de positieve ontwikkeling door te zetten in 2026, waarbij de bijzondere en unieke tentoonstelling *Back to Benin - Nieuwe kunst, eeuwenoud erfgoed* het jaar goed begint. In november 2025 heeft Museum de Fundatie een bronzen plaquette met een moddervis uit Benin (nu Nigeria) die in onze collectie zat, onvoorwaardelijk teruggegeven. Deze teruggave vormt de basis van de tentoonstelling *Back to Benin*, waarin tien hedendaagse Nigeriaanse kunstenaars van Edo-afkomst samen komen. Door middel van nieuwe werken die zijn geïnspireerd op de plaquette gaan de kunstenaars in dialoog met de geschiedenis, symboliek en culturele herinnering. Tegelijkertijd toont Museum de Fundatie de eerste museale solotentoonstelling van de Zuid-Afrikaanse maker Buhlebezwe Siwani, die in 2025 voor de Prix de Rome was genomineerd. En een bijzondere samenwerking met het Zwolse samenwerkingsverband VAKTOR: in de tentoonstelling *Umbild* scheppen Jules van Hulst en Wieger Steenhuis een nieuwe (digitale) wereld, geïnspireerd op drie werken uit de Fundatie collectie. Op locatie Heino, Kasteel het Nijenhuis, is vanaf april een herontdekte modernist uit de Fundatie collectie te zien, Elly Tamminga, evenals een dialoog tussen het werk van Wilma Wilbrink en eigen collectie.

In 2026 zullen we ook voorbereidingen treffen voor het optimaliseren van onze horeca- en winkelvoorzieningen op beide locaties. In juni 2025 zijn we de samenwerking aangegaan met een nieuwe horecapartner, Ensemble BV uit Zwolle, met wie we voornemens zijn om in 2026 een horeca bv op te richten. Hiermee zal het museum als een van de twee aandeelhouders, voortaan ook gelijkkelijk meedelen in de opbrengsten van de horeca. Om het resultaat verder te laten groeien is het plan om op beide museumlocaties de museumbar en – café te verbouwen en het assortiment en inrichting verder te optimaliseren.

Verder zal in 2026 verder worden ingezet op het verder aanscherpen van onze calamiteitenplannen en veiligheidsprocedures, zowel op het gebied van gebouwen, kunst, trainen personeel en cybersecurity. Museum de Fundatie volgt hiermee de richtlijnen van de landelijke Taskforce Veilig Erfgoed, die door de overheid in samenwerking met de Museumvereniging in het leven is geroepen in 2025.

Beeldentuin, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Kasper Veenstra



## Dank

Met veel enthousiasme en onverminderde inzet gaat het museum met zijn team verder aan de slag om onze plannen voor de inwoners van Zwolle en Overijssel en bezoekers tot ver daarbuiten, waar te maken. Wij zijn onze subsidiegevers evenals andere steungevers ongelooflijk dankbaar voor hun bijdragen en betrokkenheid: de Gemeente Zwolle, Provincie Overijssel, de VriendenLoterij, onze founders, vrienden en business club leden, schenkers, evenals de fondsen die ons gesteund hebben gedurende het afgelopen jaar, de Turing Foundation, het Mondriaan Fonds, Cultuurfonds, Blockbusterfonds en het Consortium Koloniale Collecties.

### Beatrice von Bormann

Directeur-bestuurder Museum de Fundatie

### Rinette van der Vliet

Adjunct-directeur Museum de Fundatie

Nederlands impressionisme - van Israëls tot Ansingh, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra



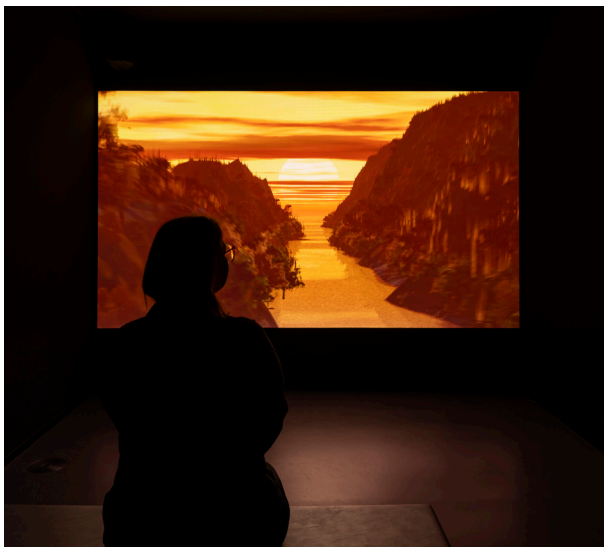


PROTO: Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten - (OP)NIEUW, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Kasper Veenstra

# bericht van de raad van toezicht

Wij kijken vanuit meerdere perspectieven met een positief gevoel terug op 2025.

Vanuit artistiek perspectief is 2025 een succesvol jaar. De tentoonstelling *Marianne von Werefkin – Pionier van het expressionisme* was buitengewoon succesvol met hoge waarderingscijfers van het publiek. De tentoonstelling *Thuis bij Ter Borch* liet niet alleen de hoogstaande artistieke kwaliteiten van deze Zwolse familie zien, maar heeft in de context van het stadsbrede programma *Ter Borch Thuis* in Zwolle ook geleid tot een intensieve samenwerking met de culturele instellingen, opleidingen en ondernemers in Zwolle. De publiciteit rond deze tentoonstelling en de stadsbrede samenwerking was groot en zeer positief. Niet alleen vanwege het feit dat Z.M. de Koning Willem-Alexander Ter Borch Thuis in Zwolle heeft geopend maar ook vanwege



Noordelijk licht, natuurfotografie - Belangrijke schenking fotografie Pieter en Marieke Sanders, Museum de Fundatie Zwolle, Fotografie door Peter Tijhuis

het verhaal van de familie Ter Borch en de samenwerking in Zwolle. De tentoonstelling kan als een impuls voor het merk Zwolle worden gezien, het aantal bezoekers was zoals verwacht en er ontstonden veel samenwerkingen. Het museum is erin geslaagd om ook een meerjarige programmering te maken, hetgeen helpt bij een gedegen en planmatige voorbereiding.

Financieel gezien is 2025 een goed jaar met een positief resultaat. De financiële basis van het museum zijn de inkomsten vanuit bezoekers, de subsidies van de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel, de VriendenLoterij en de ondersteuning door sponsors en vrienden. Het museum is volop bezig met het verbreden van de financiële basis door de steungeverskringen uit te breiden evenals de zakelijke verhuur, en door aandacht te geven aan een verbetering van winkel en horeca op beide locaties. Voor dit laatste is nog wel een flinke investering nodig om een state of the art winkel en horecavoorziening te creëren op beide locaties. Hiervoor zullen in 2026 fondsen worden gezocht.

Wat betreft de organisatie complimenten aan de professionele maar toch nog steeds kleine staf die deze geweldige programmering op beide locaties heeft georganiseerd. Er zijn door bestuur en directie belangrijke stappen gezet. In de verdere professionalisering van de organisatie en deze ontwikkeling zal in 2026 worden voortgezet. Ook op het gebied van financiële beheersing en HR zijn er belangrijke stappen gezet die ook in 2026 worden voortgezet.

Beeldentuin, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Peter Tijhuis





Kunst in de Vide - Folkert de Jong, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis

## Governance

De Raad van Toezicht houdt bij haar werkzaamheden de Governance Code Cultuur als leidraad en het Raad van Toezicht-model is hierbij het uitgangspunt. In 2025 zijn er enkele wisselingen opgetreden in de Raad van toezicht waarbij de leden Daan van Vliet en Kees Meijer afscheid hebben genomen na een lange en intensieve betrokkenheid bij het museum waarvoor wij hen veel dank verschuldigd zijn. René Wolfkamp heeft afscheid genomen vanwege drukke werkzaamheden en de voorzittersrol is overgenomen door Jan den Boon. Daniela Hannema, die de familiezetel in de Raad van Toezicht bekleedt, is vanwege haar specifieke juridische kennis gevraagd langer aan te blijven dan de gebruikelijke 2 termijnen. Naar verwachting zal deze verlenging in de eerste helft van 2026 afgerond zijn.

De Raad van toezicht heeft gereflecteerd op haar samenstelling en is tot de conclusie gekomen dat een brede samenstelling van de Raad van toezicht waarbij er diverse expertise wordt ingebracht en diverse netwerken worden benut het beste aansluit op de behoefte van het museum. De werving zal begin 2026 worden gestart. De Raad van toezicht streeft ook naar een diverse en inclusieve raad.

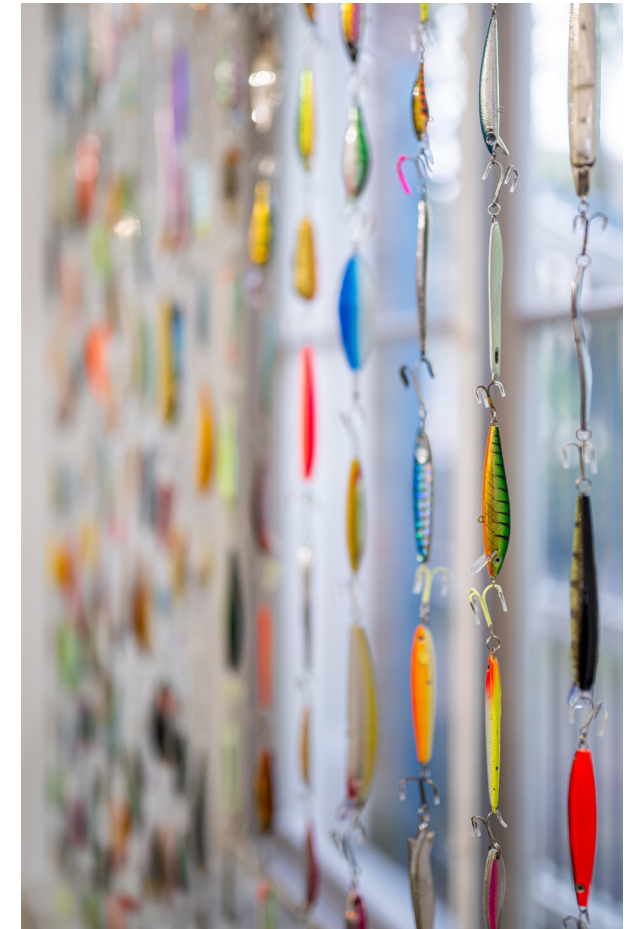
## Stichting Hannema- de Stuers

Bestuur en Raad van toezicht van Museum de Fundatie fungeren ook als bestuur en Raad van toezicht van de Stichting Hannema de Stuers Fundatie. Deze stichting heeft geen andere taak dan het beheren van de museale collectie Hannema de Stuers. Nieuwe aanwinsten worden

in beide stichtingen ondergebracht. De stichtingen hebben een geconsolideerde jaarrekening.

Omdat statutair een lid van de familie Hannema deel uitmaakt van de RvT van deze stichting is met het oog op de oriëntatie op de samenstelling van de RvT de termijn van Daniela Hannema verlengd voorbij de gebruikelijke 2x 4 jaar.

PROTO: Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten - (OP) NIEUW, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Kasper Veenstra



## Samenstelling Raad van Toezicht

Samenstelling en schema van herbenoeming en aftreden

Naam	Datum benoeming	Aftreden 1e periode	Aftreden 2e periode
Dhr. drs. R.P.M. Wolfkamp (voorzitter)	13 maart 2023	25 maart 2025	
Mw. mr. D.C. Hannema	19 december 2017	19 december 2021	19 december 2025 Verlengd t/m in elk geval voorjaar 2026
Dhr. drs. K. Meijer	14 augustus 2015	14 augustus 2019	1 mei 2025
Dhr. ir. D. van Vliet	14 augustus 2015	14 augustus 2019	1 januari 2025
Dhr. drs. J. den Boon	13 november 2024	13 november 2028	13 november 2032
Mw. Drs. N.S.B. Delissen	13 november 2024	13 november 2028	13 november 2032
Dhr. A.R. Blokland	1 augustus 2025	1 augustus 2029	1 augustus 2033

De Raad van Toezicht kwam in 2025 vier keer in reguliere vergadering bijeen. De financiële commissie werd enkele keren gecombineerd met de plenaire vergadering vanwege de kleine omvang van de raad en kwam twee keer apart bijeen.

Daarnaast waren er maandelijks overleggen tussen de voorzitter van de RVT en de directeur-bestuurder.

### Tot slot

De Raad van Toezicht spreekt haar verwachting uit dat het museum zijn artistieke rol in stad, regio en land kan waarmaken. Dat er een breed doelgroepenbeleid zal worden gevoerd om de museale collectie zo breed mogelijk beschikbaar te krijgen. Dat de financiële basis stabiel is maar gezien de ambities en gevraagde investeringen zal worden uitgebreid.

Ook is de Raad van Toezicht de provincie Overijssel, de gemeente Zwolle, de VriendenLoterij en de founders en Vrienden van het museum zeer erkentelijk voor hun niet aflatende steun aan ons museum.

### Jan den Boon

Voorzitter Raad van Toezicht

# culturele codes





Marte Röling, *Dikke vette gouden vredesduif*, 2009, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Edwin van der Sande

Museum de Fundatie stelt zichzelf ten doel om op een transparante, integere en verantwoordelijke wijze om te gaan met middelen en mensen. Naast wet- en regelgeving passen we de principes van de Governance Code Cultuur (GCC) en de ICOM Ethische Code voor musea en de Code Cultuursponsoring toe. Het museum is een stichting met een Raad van Toezicht-bestuursmodel. Het museum past de GCC toe en hecht aan zelfreflectie en transparantie in zijn bestuursmodel.

Het museum volgt de **Code Diversiteit en Inclusie**. Er is de afgelopen jaren meer aandacht gekomen voor het diverseren en

toegankelijker maken van musea, op het vlak van programmering, publiek, personeel en partners. Tegelijkertijd is er veel discussie over dit thema. Voor ons betekent inclusie dat iedereen welkom is in onze beide huizen en dat onze medewerkers dat ook uitdragen en dit in onze programmering zichtbaar wordt. Daarnaast reflecteren we voortdurend kritisch op ons eigen handelen en denken, en houden we deze reflectie bespreekbaar. Diversiteit betekent dat wij meer aandacht hebben voor de kunst van makers die tot nu toe ondervertegenwoordigd zijn in onze collecties en programmering. Ook bij het werven van nieuwe medewerkers en bij de selectie van partners letten wij op diversiteit

op alle vlakken, van demografisch (leeftijd, religie, gender, seksuele diversiteit, cultuur) tot en met karakters en fysieke mogelijkheden.

Ook onderschrijft Museum de Fundatie de **Fair Practice Code**. Onze medewerkers krijgen een eerlijke vergoeding volgens de museum-cao en ook onze freelancers en stagiaires krijgen een marktconforme vergoeding. We respecteren het auteursrecht en gaan zorgvuldig om met publicatie van foto's van kunstwerken en bijschriften. Ook hanteren we de richtlijn kunstenaarshonoraria van Beeldende Kunst Nederland.

# marketing & communicatie



## marketingstrategie

Bij Museum de Fundatie staat de inhoud altijd voorop, ook in onze marketing. We willen ons publiek niet alleen bereiken en informeren, maar ook inspireren, enthousiasmeren en verleiden tot een museumbezoek. In de marketingstrategie bewegen we langzaam naar meer branding ingestoken campagnes dan puur op tentoonstellingsniveau. We baseren onze keuzes meer op basis van data, onder andere vanuit aangescherpt publieksonderzoek. In het voorjaar van 2025 hebben we een grote 'nu te zien' campagne gedraaid waarbij ingezet werd op de breedte van het aanbod in die periode in plaats van kleinere campagnes per tentoonstelling. Hiermee

Jonathan van Doornum, *Rosa*, 2025, gemengde techniek, schenking van de kunstenaar. Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis



kunnen we de landelijke en regionale positionering van het merk Museum de Fundatie verstevigen. De volledig nieuwe huisstijl biedt hier handvatten voor en draagt bij aan herkenbaarheid van de campagne uitingen. Ook bij campagnes rondom A-tentoonstellingen zoeken we naar manieren om kruisbestuiving tussen tentoonstellingen te bevorderen. In het najaar van 2025 hebben we veel geïnvesteerd in samenwerking met regionale culturele partners rondom het Ter Borch Thuis in Zwolle project. In 2026 bouwen we hier op voort door de samenwerkingen te continueren en verduurzamen. Daarnaast werken we verder aan implementatie van de nieuwe visuele identiteit, lanceren we de nieuwe website en voeren we campagne vanuit de kracht van onze locaties en collectie.

## Doelgroepgerichte marketing

Uit onze bezoekersanalyse blijkt dat de weelderige cultuurminnaar en de klassieke cultuurliefhebber onze grootste en meest loyale bezoekersgroepen zijn (**Culturele Doelgroepenmodel, Rotterdam Festivals**). Deze groepen waarderen kunst & cultuur als een vorm van ontspanning, genieten en verdieping. Het behoud en de verdere binding van deze doelgroepen zijn speerpunten in onze marketingstrategie. Tegelijkertijd willen we jongere en regionale bezoekers, zoals de culturele alleseter en de kindrijke cultuurvreter, actiever betrekken en laten groeien binnen ons bezoekersprofiel. Deze groepen staan overal voor open en een uitje mag ook ontspannend en gezellig zijn.

Reset - Delic & Huda, *Josèfa Ntjam* en *Yussef Agbo-Ola*, *Fundatie Friday*, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Nienke de groot



Zwolle is een relatief jonge stad, wat extra potentie biedt voor deze doelgroepen. In 2028 willen we dat de kindrijke cultuurvreter 10% van onze bezoekers zijn en de culturele alleseter 15%.

Om deze groepen effectief te bedienen, hanteren we een gedifferentieerde marketingaanpak:

- Voor de **weelderige cultuurminnaar** en **klassieke cultuurliefhebber** zetten we in op hoogwaardige, inhoudelijke campagnes via klassieke media (zoals gedrukte advertenties en radio), online getargete verdiepende campagnes met content op onze eigen digitale kanalen en exclusieve publieks programma's, zoals lezingen en rondleidingen.
- Voor de **culturele alleseter** en **kindrijke cultuurvreter** focussen we op laagdrempelige, interactieve online content, social media-campagnes en familiegerichte evenementen en activiteiten.

## Nieuwe visuele identiteit

In 2025 is de volledig nieuwe huisstijl van Museum de Fundatie gelanceerd en geïmplementeerd. Deze visuele identiteit komt voort uit de nieuwe koers die het museum vaart en sluit naadloos aan op de kernwaarden en -doelen van de organisatie. We hebben gekozen voor een sterke typografie waar het logo en beeldmerk op gebaseerd is. Het is een frisse toekomstbestendige huisstijl waar we de komende jaren op kunnen bouwen. In Q2 van 2026 wordt de nieuwe website gelanceerd, wat een belangrijk punt markeert in deze ontwikkeling.

Met de introductie van deze nieuwe visuele identiteit is ook de merk hiërarchie van onze locaties opnieuw bepaald. Met Museum de Fundatie als overkoepelend merk en locaties Zwolle, Heino en Kunstwegen is dit een gelijkwaardige en duidelijke benaming.

## Online kanalen

Museum de Fundatie is met name actief op Instagram (25k volgers), Facebook (14,1k volgers) en LinkedIn. Ook stuurt het museum maandelijks een digitale nieuwsbrief naar ca. 21.500 abonnees.

Over heel 2025 zijn er 250k actieve websitebezoekers geweest (met 381k sessies). Zij hebben 3,3 miljoen gebeurtenissen gegenereerd. Zij zijn gemiddeld 1:04 minuten op de website geweest en hebben gemiddeld 4 pagina's bekeken. De meest bezochte pagina's zijn: homepage, tentoonstellingen, plan je bezoek, Thuis bij Ter Borch en Marianne von Werefkin. In juli en september/oktober is er een toename van websitebezoeken te zien. Dit kan verklaard worden door zomers toerisme in Zwolle en de start van de tentoonstelling Thuis bij Ter Borch. Websitegebruikers komen in grote getale uit Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven, Den Haag en Zwolle.

Het aantal geregistreerde websitebezoeken is afgenomen tov voorgaande jaren. Dit heeft te maken met aanscherping van de tracking-regelgeving.

PROTO- Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten - (OP)NIEUW; Museum de Fundatie Heino, fotografie door Kasper Veenstra



## gerealiseerde bezoekersaantallen

Gerealiseerde bezoekersaantallen	2025
Gerealiseerd aantal bezoekers Museum de Fundatie Zwolle	132.492
Gerealiseerd aantal bezoekers Museum de Fundatie Heino	33.512
<b>Totaal</b>	<b>166.004</b>

## gerealiseerde opbrengsten

	2025
Gemiddelde opbrengst entreegelden per bezoeker Museum de Fundatie Zwolle	7,85
Gemiddelde opbrengst entreegelden per bezoeker Museum de Fundatie Heino	7,30
Gemiddelde opbrengst winkelverkoop per bezoeker Museum de Fundatie Zwolle	2,72
Gemiddelde opbrengst winkelverkoop per bezoeker Museum de Fundatie Heino	0,98
Gerealiseerde omzet entreegelden Museum de Fundatie Zwolle	1.039.947
Gerealiseerde omzet entreegelden Museum de Fundatie Heino	244.771
Gerealiseerde omzet winkelverkoop Museum de Fundatie Zwolle	359.892
Gerealiseerde omzet winkelverkoop Museum de Fundatie Heino	32.952
<b>Totaal</b>	<b>1.677.562</b>



Marianne von Werefkin - Pionier van het expressionisme, Fundatie Friday, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Martijn Schmitz

## bezoekers



**33.512**

bezoekers bij  
Museum de Fundatie  
Heino in 2025

**132.492**

bezoekers bij  
Museum de Fundatie  
Zwolle in 2025



**1.150** bezoekers via Museum  
de Fundatie te gast



**59%**

van de bezoekers  
kwam met een  
Museumkaart

## website

**250.000**

websitebezoekers op  
museumdefundatie.nl



**4**

pagina's  
gemiddeld bekeken  
per websitesessie

**381.000**  
websitesessies

## social media



**+3,3K**

Instagram  
volgers in 2025

**25.000**

Instagram volgers

**492.000**

bereikte mensen met  
organische berichten



**+211**

Facebook  
volgers in 2025

**14.100**

Facebook volgers

**+225**

LinkedIn  
volgers in 2025



## nieuwsbrief

**21.467**

Nieuwsbrief  
abonnees



**+2.672**

Nieuwsbrief  
abonnees  
in 2025

## publiciteit

In 2025 verschenen er 1.471 berichten in geschreven media over Museum de Fundatie (+12% tov 2024). 51,7% daarvan zijn online artikelen en 48,3% in print. Bij elkaar hebben deze berichten ruim 1.2 miljard mensen bereikt (gelijk aan 2024) en zijn goed voor een pr-waarde van €16,2 miljoen (-3,6% tov 2024).

In het jaar zien we twee duidelijke pieken wat betreft aantal verschenen artikelen. In februari (combinatie van aankondiging restitutie Benin brons en laatste kans Marianne von Werefkin) en september (koninklijke opening Thuis bij Ter Borch). De belangrijkste bronnen (pr-waarde) zijn AD, De Stentor, NRC, Volkskrant en InDeBuurt.

Een greep uit de publiciteit rond het programma van Museum de Fundatie in 2025 (in het monitoringsysteem wordt alleen geschreven media van Nederlandse bronnen meegenomen):

### Folkert de Jong- De held, de schurk en de waarheid

- 13 berichten, 1,2 miljoen bereik, €42.000 PR waarde
- Beeldenmagazine: “Met verwrongen versies van historische figuren laat Folkert de Jong zien hoe geschiedenis tot stand komt, anders had kunnen lopen en nog steeds verandert.”

### Fundatie Collectie - 80 jaar vrijheid

- 47 berichten, 22 miljoen bereik, €524.000 PR waarde
- NRC: “Museum de Fundatie richt zich zowel op de kunstpolitiek van de nazi’s als op het leven van kunstenaar Paul Citroen in de onderduik.”
- Nd.nl: “Centraal staat de impact van de Tweede Wereldoorlog op de kunst en de kunstpolitiek van de nazi’s.”
- NPO Klassiek: “De tentoonstelling richt zich op de vrijheid van de kunst en de vrijheid van mensen tijdens de Tweede Wereldoorlog.”
- Libelle: “In Museum de Fundatie Zwolle zijn de landschappen en (zelf)portretten te zien die Citroen in deze periode maakte.”

Ter Borch Thuis in Zwolle, opening door Z.M. de Koning Willem-Alexander, fotografie door, fotografie door Kasper Veenstra



## Jonathan van Doornum - dark there, joyful here

- 27 berichten, 36 miljoen bereik, €280.000 PR waarde
- AD/Stentor: “Je moet blijven kijken en verwonderen waarom er iets tot stand is gekomen. Het is de rol van kunst om te vernieuwen en te verwarren.”
- AD: “Jonathan van Doornum bewerkt het materiaal zo dat het vol leven en beweging lijkt te zien, alsof het betoverd is.”
- InDeBuurt: “Je ontdekt hoe creatief, verrassend en bloeiend Zwolse kunst kan zijn.”
- Gonzo: “Jonathan van Doornum zorgt voor een vleugje dromerigheid in een materiele wereld.”

## Henk Heideveld 50 jaar kunstenaarschap

- 37 berichten, 27 miljoen bereik, €156.000 PR waarde
- De Swollenaer: “Heideveld is blij met de expositie in Museum de Fundatie, in zijn thuisstad. “Al is het jammer dat ik niet het hele museum mag volhangen, maar ik moet natuurlijk ook een keer tevreden zijn.””
- De Stentor: “Heideveld is inmiddels 50 jaar kunstenaar in de stad en verbindt in zijn werk de geschiedenis van de stad met eigentijdse expressie.”

## Nederlands Impressionisme van Israels tot Ansingh

- 27 berichten, 15 miljoen bereik, €466.000 PR waarde
- Proudies: “Licht, kleur en lef: ontdek het Nederlandse impressionisme in Museum de Fundatie.”

Jonathan van Doornum - Dark There, Joyful Here, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijnhuis



### Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten – (op)nieuw (PROTO)

- 27 berichten, 14 miljoen bereik, €178.000 PR waarde
- De Swollenaar: “Voor het PROTO-project ontwikkelden Julia Breedveld en Janneke Woltjer een werkende zonnwijzer van hergebruikte materialen.”
- DutchDesignDaily.com: “Vanuit deze gedachte zijn Brandsma en Oerlemans voor (OP)NIEUW samen met studenten op zoek gegaan naar bestaande voorwerpen die het startpunt kunnen zijn voor nieuwe werken.”



PROTO: Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten - (OP)NIEUW, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Peter Tjihuis

Ivna Esajas - In The Garden of My Good Days, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tjihuis



### Ivna Esajas - in the garden of my good days

- 20 berichten, 9 miljoen bereik, €436.000 PR waarde
- Margriet: “Haar scènes verhalen over de zwarte gemeenschap en cultuur en tonen figuren die met elkaar zijn vervlochten.”
- NRC: “De schilderijen van Ivna Esajas in museum De Fundatie zijn een viering van het leven.”
- Metropolis M: “De laatbloeiër die tot haar eigen schrik Nederland aan het veroveren is.”
- Museumtijdschrift: “De verbonden potloodlijnen lijken de solidariteit die de getekende figuren uitstralen te symboliseren.”

### Thuis bij Ter Borch

- 300 berichten, 202 miljoen bereik, €3.000.000 PR waarde
- Volkskrant: “Waar eerdere exposities zich concentreerden op het succesvolste familielid, Gerard de Jonge, worden nu ook zijn vader, Gerard de Oude, en zijn halfbroers en -zussen Moses, Harmen en Gesina in de schijnwerpers gezet. Dat is geëigend, want meer nog dan de individuele leden is bij de familie Ter Borch het collectief uniek.”
- NRC: “Thuis bij Ter Borch is een gelukt groepsportret. De familie Ter Borch wordt als hecht gezin gepresenteerd, maar je leert ook iedereen afzonderlijk kennen.”
- Volkskrant: “Zwolse samenwerking ‘Thuis bij Ter Borch’ ontvouwt het leven en werk van de kunstenaarsfamilie Ter Borch op grootse wijze.”
- Trouw: “Wat de tentoonstelling in Zwolle vooral boeiend maakt, is de zichtbare samenwerking en wisselwerking tussen de kinderen Ter Borch. Vaak kozen ze hetzelfde tafereel om te tekenen of schilderen, in De Fundatie hangen de verschillende versies naast elkaar.”
- Vind: “Zo’n vierhonderd jaar nadat de familie Ter Borch in Zwolle haar artistieke voetsporen naliet, keert ze terug naar haar geboortestad.”
- Museumtijdschrift: “Museum de Fundatie brengt de uitzonderlijke collectie van Familie Ter Borch terug naar hun geboortestad Zwolle.”

Thuis bij Ter Borch - Kunstenaarsfamilie in Zwolle, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijnhuis





Ter Borch *Thuis in Zwolle*, opening door Z.M. de Koning Willem-Alexander, fotografie door, fotografie door Kasper Veenstra



Sprekende koppen - Charlotte van Pallandt, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Kasper Veenstra

### **Chourouk Hriech - in de 17e hemel**

- 51 berichten, 22 miljoen bereik, €229.000 PR waarde
- Volkskrant: "De Fundatie nodigde de Franse kunstenaar Chourouk Hriech uit om te reflecteren op de Ter Borchjes."

### **Modernisme uit De Fundatie Collectie – Van Gogh tot Picasso**

- 9 berichten, 18 miljoen bereik, € 169.000 PR waarde
- AD: "Een Van Gogh en Picasso op bijna dezelfde vierkante meter? In Zwolle kan het"

### **Charlotte van Pallandt - sprekende koppen**

- 34 berichten, 11 miljoen bereik, €341.000 PR waarde
- AD: "Charlotte van Pallandt was de eerste vrouwelijke kunstenaar in Nederland die zich volledig wijdde aan de beeldhouwkunst, wat toen een mannenbolwerk was. Haar sprekende koppen, daar werd ze beroemd mee."
- Beeldenmagazine: "Het is een afgewogen, geslaagde expositie, die eens te meer de tijdloze klasse van Van Pallandt benadrukt. De expositie is smaakvol en passend aangevuld met tweedimensionaal werk van collega's."
- Zwolle Nu: "Het werk voegt een extra persoonlijke laag toe aan de tentoonstelling en onderstreept de betekenis van beide kunstenaars binnen de Nederlandse kunstgeschiedenis van de twintigste eeuw."

# programma



Marianne von Werefkin - Pionier van het expressionisme, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Martijn Schmidt

## tentoonstellingen

### Marianne von Werefkin - Pionier van het expressionisme

5 oktober 2024 t/m 16 maart 2025, Museum de Fundatie Zwolle

Marianne von Werefkin (1860-1938) werd op twintigjarige leeftijd al de Russische Rembrandt genoemd. Begin 20ste eeuw speelde zij een cruciale rol in de ontwikkeling van het expressionisme in Duitsland en specifiek voor de nieuwe richting die bekend zou worden onder de naam *Der Blaue Reiter*. Toch is het werk van Marianne von Werefkin veel minder bekend dan haar medestrijders Wassily Kandinsky, Franz Marc en haar langjarige partner Alexej von Jawlensky. Haar bijzondere en kleurrijke schilderijen worden, mede dankzij deze tentoonstelling, langzamerhand herontdekt, net als die van Gabriele Münter van wie tegelijkertijd een overzichtstentoonstelling in Madrid te zien was. Het unieke werk van Marianne von Werefkin was nu voor het eerst in een overzichtstentoonstelling in een Nederlands museum te zien, samen met een aantal werken van haar tijdgenoten. Museum de Fundatie is het enige Nederlandse museum met een werk van haar in de collectie.

Museum de Fundatie organiseerde de tentoonstelling *Marianne von Werefkin - Pionier van het expressionisme* in samenwerking met het Museo Comunale d'Arte Moderna in Ascona.

## RESET - Kunst als toevluchtsoord

5 oktober 2024 t/m 16 maart 2025, Museum de Fundatie Zwolle

Onze huidige tijd wordt gekenmerkt door een reeks wereldwijde crises. Vergeleken met twee decennia geleden voelt alles ineens dichterbij, onder andere dankzij sociale media. Terwijl wanhoop op de loer ligt, is er toch collectieve inspanning om hoop te creëren en oplossingen te vinden om zowel de wereld als onszelf te helen.

*RESET* was een tentoonstelling met werken van Delic & Huda, Josèfa Ntjam en Yussef Agbo-Ola in de 'wolk' van Museum de Fundatie Zwolle. Om bij te kunnen komen van het snelle tempo van het alledaagse leven, boden Delic & Huda met hun werk *ReCharge* een immersieve ervaring om op te kunnen laden door middel van meeslepend beeld en geluid. In een hypnotiserende audiovisuele voorstelling richtten zij zich op kalmering van het zenuwstelsel van bezoekers. De

Rijksuniversiteit van Groningen deed onderzoek naar de impact van *ReCharge*. Josèfa Ntjam verkende het idee van verzet als een cruciaal instrument om een betere toekomst voor te stellen. Dit deed zij met een presentatie die mythologische en natuurlijke elementen met elkaar verweefde door middel van geluid, poëzie, deels met behulp van AI gecreëerde films, installaties en sculpturen. Yussef Agbo-Ola nodigde het publiek uit om in een tempelachtige installatie met geluid en geur na te denken over de onzichtbare rol die planten spelen bij het herstellen van het mentale evenwicht van de mens.

*RESET* was onderdeel van de Fundatie Future Factory, het laboratorium van Museum de Fundatie waarin jonge makers in tentoonstellingen op zoek gingen naar de hartslag van de tijd. Voor deze reeks viel vanaf 2025 de subsidie van OCW weg. Tentoonstellingen die al in 2024 startten, waren wel nog te zien.



Kunst in de Vide - Cristina Flores Pescorán: *XiXi*, Museum de Fundatie Zwolle

## Kunst in de vide: Cristina Flores Pescorán – Xi Xi

5 oktober 2024 t/m 16 maart 2025, Museum de Fundatie Zwolle

Voor de programmareeks Kunst in de vide maakte Cristina Flores Pescorán een installatie in de vide van Museum de Fundatie Zwolle, genaamd *Xi Xi: A soursop garden grows between my heart and my skin*. Een nieuw werk dat zij definieerde als een zelfportret, een conceptuele röntgenfoto van haar innerlijke lichaam. Dit stuk maakte deel uit van haar inspanning om opnieuw contact te maken met haar erfgoed, met als doel om onvertelde verhalen te verlichten en generatietrauma's te confronteren na een 16-jarige strijd tegen huidkanker.

Reset - Delic & Huda, Josèfa Ntjam en Yussef Agbo-Ola, Fundatie Friday, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Martijn Schmidt





Museum Murals - Street art door ONUR, Museum de Fundatie, fotografie door Denise van Gerven

### Museum Murals - Street Art door Kenneth Letsoin & ONUR

22 september 2024 t/m 31 december 2026, Hessenweg spoortunnel & fietstunnel, Zwolle

20 musea, 20 street artists. In 2024 werd ons land verrijkt met 20 immense muurschilderingen, gebaseerd op museale collecties van verschillende musea. Voor Museum de Fundatie gingen twee street artists aan de slag: Kenneth Letsoin a.k.a. Naamloozz & ONUR.

Museum Murals is een initiatief van het Mauritshuis in Den Haag en werd mogelijk gemaakt door de deelnemers van de VriendenLoterij. Voor de Murals in Zwolle zijn twee tunnels uitgekozen om beschilderd te worden. De spoortunnel en fietstunnel aan en bij de Hessenweg, tussen Zwolle en Dalfsen. Kenneth en ONUR lieten zich voor hun schilderijen inspireren door de Fundatie Collectie, door werken van Jan Cremer, Isaac Israëls en Jan Voerman.

### Cristina Flores Pescorán - Echoes of Ancestors

16 november 2024 t/m 6 april 2025, Museum de Fundatie Heino

In *Echoes of Ancestors* verbeeldde Cristina Flores Pescorán een magische familiemaaltijd met haar grootouders. Met een selectie van tekeningen, video's, poëzie en textielinstallaties nodigde de tentoonstelling het publiek uit in een ruimte die het verleden met het heden vervaagt via een dialoog tussen verschillende generaties van Flores Pescorán's familie. *Echoes of Ancestors* was de eerste museale solotentoonstelling van Cristina Flores Pescorán in Nederland.

*Echoes of Ancestors* was onderdeel van de Fundatie Future Factory.

Cristina Flores Pescorán - *Echoes of Ancestors*, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Peter Tijhuis



## De held, de schurk en de waarheid - Een theatrale tentoonstelling van de styrofoam beelden van Folkert de Jong

29 maart t/m 15 juni 2025, Museum de Fundatie Zwolle

Maarten Luther vermomd als terrorist. Jezus en Maria in omgekeerde rollen. Koningin Wilhelmina als circusdirecteur. Snoop Dogg als totempaal. Met verwrongen versies van historische figuren liet Folkert de Jong zien hoe geschiedenis tot stand komt, anders had kunnen lopen en nog steeds verandert. De Jong speelde met de geschiedenis: hij draait rollen om, laat hedendaagse problemen in het verleden opduiken en historische gebeurtenissen anders verlopen dan we gewend zijn. *De held, de schurk en de waarheid* reisde anderhalf jaar lang door heel Nederland langs onder meer Kunstlinie Almere, Chassé Breda, Rotterdam Art Week en Museum de Fundatie in Zwolle.

*De held, de schurk en de waarheid* is een initiatief van curator en cultureel ondernemer Johan Idema, i.s.m. Folkert de Jong en tentoonstellingsmakers Brandwacht & Meijer.

In de expositie werden de beelden van De Jong geënceneerd: prikkelende audioverhalen en theatrale belichting voorzien de sculpturen van betekenis en duiding. Auteurs en theatermakers als Elfie Tromp, Abdelkader Benali, Rozienna Saliyu en Maxine Palit de Jongh schreven de verhalen. De theatrale opvoering liet publiek het werk van De Jong diepgaander begrijpen en beleven.

De held, de schurk en de waarheid - Een theatrale tentoonstelling van de styrofoam beelden van Folkert de Jong, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijnhuis



## Jonathan van Doornum – Dark There, Joyful Here

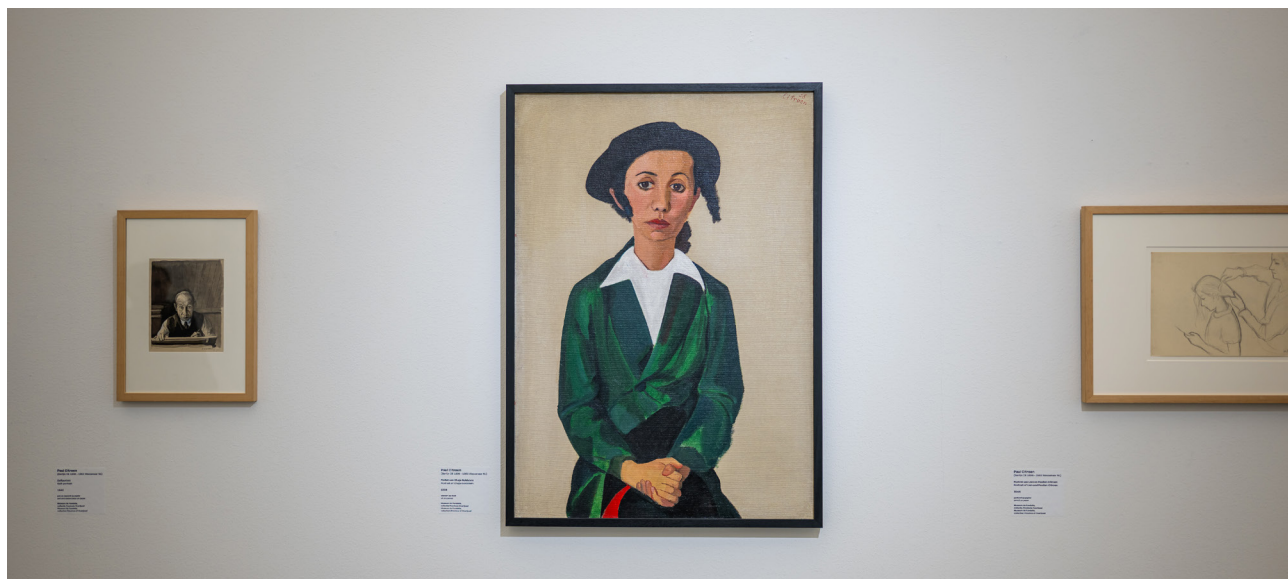
29 maart t/m 17 augustus 2025, Museum de Fundatie Zwolle

In de sculpturen, tekeningen en performances van Jonathan van Doornum komen technologie, communicatie en magie samen. Zijn werken maakt hij vaak van aluminium. Koud materiaal dat Van Doornum een zachte, verhalende kracht meegeeft door het te vormen, tot bijvoorbeeld vlammen, krullen of strikken. Zijn beeldtaal wordt beïnvloed door zowel eeuwenoude, ceremoniële objecten als de meest hedendaagse technieken. Zo maakte Van Doornum in deze tentoonstelling een poëtische wereld zichtbaar waarin verleden, heden en toekomst gelijktijdig bestaan. Veranderende relaties liepen hier als een rode draad doorheen.



Jonathan van Doornum - Dark There, Joyful Here, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra

Fundatie Collectie: 80 jaar vrijheid, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra



## Fundatie Collectie: 80 jaar vrijheid

29 maart t/m 17 augustus 2025, Museum de Fundatie Zwolle

In 2024 en 2025 vierden we dat de Tweede Wereldoorlog 80 jaar geleden ten einde kwam. In Nederland kregen we toen onze vrijheid terug, maar op veel plaatsen in de wereld wordt tot op de dag vandaag nog oorlog gevoerd. In een thematische presentatie van De Fundatie Collectie lieten we de impact van de Tweede Wereldoorlog op de kunst zien aan de hand van twee aspecten: de vrijheid van kunst en de vrijheid van mensen. De tentoonstelling richtte zich enerzijds op de kunstpolitiek van de nazi's en anderzijds op het leven van Paul Citroen, ondergedoken tijdens de Tweede Wereldoorlog.

## PROTO: Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten - (op)nieuw

22 april t/m 21 september 2025, Museum de Fundatie Heino

Ieder jaar in juni bruist Zwolle dankzij het PROTO festival. Studenten van creatieve mbo- en hbo-opleidingen tonen hun afstudeerwerk in de Spoorzone en op verschillende locaties in het centrum van Zwolle. Ook nodigde PROTO samen met Museum de Fundatie twee artists-in-residence uit, die samen met de studenten werken aan een tentoonstelling op één van de museumlocaties. Wederzijdse inspiratie en het mixen van verschillende stijlen, werkwijzen en materialen vormen hierbij het uitgangspunt. Dit jaar waren ontwerper Jack Brandsma en beeldend kunstenaar Hester Oerlemans bij PROTO te gast.



Fundatie Collectie: REMIX - Nieuwe perspectieven in het Kasteel, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Peter Tjihuis

## Fundatie Collectie: REMIX

8 juni 2024 t/m 17 augustus 2025, Museum de Fundatie Zwolle

In 2024 stond in het programma van Museum de Fundatie collectievorming centraal. Enerzijds stelden we daarbij onze collectie open voor nieuwe perspectieven, anderzijds gingen we zelf op zoek naar nieuwe verbanden en verhalen, die al die tijd al in onze collectie besloten lagen. Daarbij keken we niet naar periode of stijl, maar juist naar thematische samenhang tussen verschillende werken. Hierdoor ontstond bijzondere nieuwe collectiepresentatie, interdisciplinair en

transhistorisch, waarbij de combinaties voor verrassende inzichten zorgden.

Verandering in smaak, waardering voor bepaalde makers en maatschappelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat een historisch gegroeide collectie aan relevantie kan verliezen. Onderzoek kan helpen een nieuw licht op vertrouwde kunstwerken te schijnen en nieuwe aanwinsten zorgen ervoor dat specifieke motieven en thema's een extra lading krijgen. Door de collectie te verrijken en te verruimen met meer perspectieven, ontstaan er nieuwe verhalen. Zo wordt de museumcollectie steeds meer een afspiegeling van de samenleving.



PROTO: Jack Brandsma & Hester Oerlemans & studenten - (OP)NIEUW, Museum de Fundatie Heino, Peter Tjihuis



Chourouk Hriech - *In de 17e Hemel*, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis

## Fundatie Collectie: REMIX - Nieuwe perspectieven in het kasteel

27 juni 2024 t/m 12 april 2026, Museum de Fundatie Heino

Deze collectiepresentatie bracht verschillende verhalen en disciplines uit de collecties van Museum de Fundatie en de Provincie Overijssel samen, en liet daarmee nieuwe perspectieven op beide collecties zien. Verschillende ruimtes waren aan de geschiedenis van de collectie en de plek gewijd. Kasteel het Nijenhuis is zelf al een mix van verschillende stijlen en tijden. Want alhoewel de eerste vermelding van het kasteel uit 1382 dateert, zie je daar bijna niets meer van. De torens werden later aangebouwd, de entree stamt uit de 17de eeuw. De kamers werden steeds opnieuw ingericht door verschillende bewoners en gebruikers. Het verstrijken van de tijd is dan ook haast tastbaar in deze bijzondere havezate. Net als het gebouw, is ook de collectie van Museum de Fundatie altijd onderhevig aan verandering; een kunstcollectie is een levend organisme, zij moet in beweging blijven om een afspiegeling van de tijd te blijven. Verleden, heden en toekomst komen samen in een collectie: in de objecten, verhalen en ideeën van alle verschillende makers die in de collectie vertegenwoordigd zijn. Bij deze presentatie lag de focus op werken uit de collectie van de Provincie Overijssel, die door Museum de Fundatie beheerd wordt.

## Henk Heideveld – 50 jaar kunstenaarschap

27 juni t/m 17 augustus 2025, Museum de Fundatie Zwolle

Veel Zwollenaren kennen Henk Heideveld als de man die over de boog van de IJsselbrug liep, met een koffer vol geld op pad ging om gratis bankbiljetten uit te delen, of als de man die de spoorlijn naar Duitsland wit kalkte in een van zijn vele performances om aandacht te vragen voor de Holocaust. Deze tentoonstelling bood een overzicht over 50 jaar kunstenaarschap van Heideveld en liet de hele veelzijdigheid van zijn oeuvre zien: van video en performances tot tekeningen, schilderijen, installaties, teksten en fotografie. Beginnend bij zijn start als conceptueel kunstenaar in 1975 tot en met de meest recente werken, toonde de selectie zijn diepgaande en obsessieve zoektocht naar het begrijpen van de wereld – en de rol van de mens in het vormen of juist verliezen ervan. Hij onderzoekt in zijn werk de relatie tussen kunst en God, waarbij geschiedenis en tijd een belangrijke rol spelen. Zijn jarenlange onderzoek naar de Holocaust speelt hierbij een centrale rol. Heideveld omschrijft deze als het donkerste hoofdstuk van de Europese geschiedenis—geworteld in zowel moderne maatschappelijke structuren als tweeduizend jaar christelijke intolerantie.



Henk Heideveld - 50 Jaar Kunstenaarschap, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis

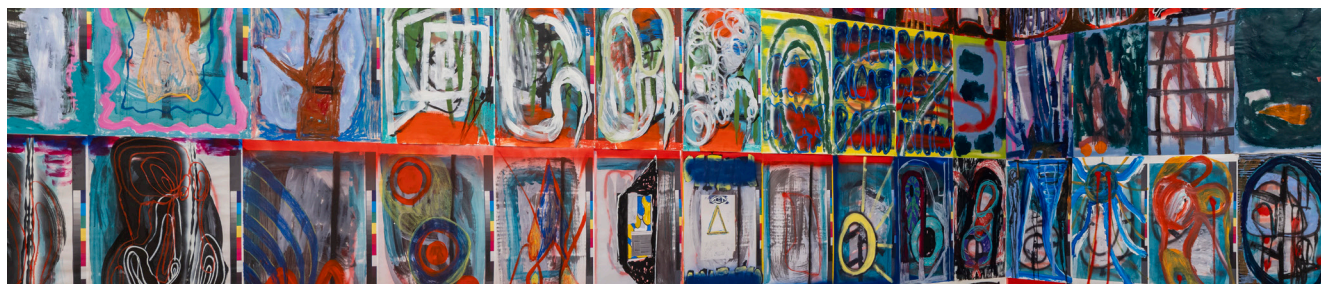
## Nederlands Impressionisme – van Israels tot Ansingh

27 juni t/m 17 augustus 2025, Museum de Fundatie Zwolle

Deze tentoonstelling toonde werken van impressionisten en tijdgenoten uit eigen collectie. In de tentoonstelling waren bekende namen vertegenwoordigd, zoals George Hendrik Breitner en Isaac Israels, maar er was ook aandacht voor vrouwelijke kunstenaars uit dezelfde periode die lange tijd onderbelicht zijn gebleven. Vrouwen als Lizzy Ansingh, Jo Koster en Coba Ritsema werkten in een tijd waarin een loopbaan als kunstenaar voor vrouwen niet vanzelfsprekend was. Toch schilderden zij vol overtuiging hun omgeving: portretten, interieurs, stillevens.

Jo Koster schilderde met losse toets de landschappen van Overijssel, vaak 'en plein air,' rechtstreeks in de natuur. Er waren ook vroege werken van Piet Mondriaan te zien, die tonen hoe hij was beïnvloed door tijdgenoten als Israels en Breitner.

Fundatie Collectie: REMIX - Nieuwe perspectieven in het Kasteel, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Peter Tijhuis





*Thuis bij Ter Borch - Kunstenaarsfamilie in Zwolle, Thuis bij Ter Borch, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tjihuis*

### Thuis bij Ter Borch – Kunstenaarsfamilie in Zwolle

6 september 2025 t/m 1 februari 2026, Museum de Fundatie Zwolle

Vierhonderd jaar geleden was Zwolle de thuishaven van één van de belangrijkste kunstenaarsfamilies van de zeventiende eeuw, met wereldberoemde telgen als Gerard ter Borch de Jonge en Gesina ter Borch. Veel tekeningen uit hun jeugd zijn zorgvuldig bewaard door de familie en vormen vandaag de dag een uniek kijkje in het stadse leven van die tijd. De familie Ter Borch was innig verbonden met Zwolle en in 2025 vierden we met de hele stad hun nalatenschap tijdens *Thuis bij Ter Borch*. De tentoonstelling in Museum de Fundatie, in samenwerking met het Rijksmuseum Amsterdam, bevatte ruim 70 werken op papier en 35 schilderijen, uit Nederlandse, Europese en Amerikaanse musea en particuliere verzamelingen.

### Ivna Esajas – In the garden of my good days

6 september 2025 t/m 1 februari 2026, Museum de Fundatie Zwolle

*In the Garden of my good days* was de eerste museale solotentoonstelling van kunstenaar Ivna Esajas in Nederland. Deze tentoonstelling was de eerste in de nieuwe programmareeks **Fundatie Forward**, eerste museale solotentoonstellingen van hedendaagse kunstenaars die in Nederland wonen en werken. Met deze reeks brengt Museum de Fundatie kunst in beweging en biedt het kunstenaars een platform om te experimenteren.

In deze tentoonstelling onderzocht Ivna Esajas manieren om de ruimte van het museum uit te dagen, haar plek te claimen, letterlijk en figuurlijk. Zo ontstond een ruimte binnen de ruimte van de wolk, in de vorm van een bijenkorf, met meubels

waarop bezoekers konden zitten en vanwaar ze naar de werken konden kijken die tegen de stoffen muren leunden of erop hingen. Met haar werk weigert Ivna Esajas te voldoen aan vaste ideeën over schoonheid of perfectie. Ze maakt composities die de wereld van zwarte mensen verkennen; de figuren zijn met elkaar verbonden, houden elkaar in balans in leed en vreugde. Het zijn vaak gedichten die haar inspireren en waarin ze betekenis vindt. Die de kern van haar werk benaderen zonder het werk uit te leggen of het van een expliciete boodschap te voorzien. Zo kun je als kijker ook zelf invulling geven aan het werk. De titel van de tentoonstelling komt uit het gedicht *The Ragged and the Beautiful* van de Jamaicaanse dichtster en schrijfster Safiya Sinclair. Te zien waren haar grote, kleurrijke tekeningen op doek, en werk van twee kunstenaars van een voorgaande generatie met wie zij in dialoog trad: Valentine Okon Efiang en Frank L. Creton.

*Ivna Esajas - In The Garden of My Good Days, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tjihuis*





Ivna Esajas - *In The Garden of My Good Days*, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra



Chourouk Hriech - In de 17e Hemel, Museum de Fundatie Zwolle

### Kunst in de vide: Chourouk Hriech – In de 17e hemel

6 september 2025 t/m 16 augustus 2026,  
Museum de Fundatie Zwolle

*In de 17e hemel* is een nieuwe kunstinstallatie van beeldend kunstenaar Chourouk Hriech. Museum de Fundatie heeft haar uitgenodigd om een kunstwerk te maken dat past bij de tentoonstelling *Thuis bij Ter Borch*. *In de 17e hemel* was te zien in de Vide en in het auditorium van Museum de Fundatie in Zwolle.

Op het eerste gezicht lijkt er weinig verband te zijn tussen Hriech en de familie Ter Borch. Ze leefden in een andere tijd,

komen uit verschillende landen en maken heel ander werk. Maar ze hebben één belangrijk ding gemeen: ze tekenen. Hriech tekende het Zwolle van nu vanuit haar perspectief, zoals de Ter Borchs dat in de 17e eeuw op hun manier deden. Details van huizen en straatgezichten werden gecombineerd tot één geheel, waarbinnen ook Gesina Ter Borch nog een rol speelde. *In de 17e hemel* was een kunstwerk met tekeningen op de muren van de vide en het auditorium, en met video's. Hriech bracht hierin oude en nieuwe dingen samen en onderzocht hoe voorwerpen, landschappen en gebouwen deel zijn geworden van onze kunst en geschiedenis. En hoe deze dingen ons helpen om de wereld te begrijpen.

### Modernisme uit de Fundatie Collectie - Van Gogh tot Heemskerck

6 september 2025 t/m 1 februari 2026,  
Museum de Fundatie Zwolle

Deze selectie uit de Fundatie Collectie liet zien hoe het modernisme in Nederland opbloeiende en welke invloed het heeft gehad op latere generaties makers. Dat gold met name voor het werk van Vincent van Gogh: zijn intense kleurgebruik en losse toets inspireerde ook Isaac Israëls, die in 1903 naar de Franse hoofdstad ging en er onder meer het uitgaansleven schilderde. De volgende generatie schilders, zoals Leo Gestel, Jacoba van Heemskerck en Jan Sluijters, ging nog een stap verder – bij hen speelde vooral de kleur een grote rol. Picasso en Telting experimenteerden daarentegen vooral met vorm, in hun werk uit respectievelijk de jaren 1940 en 1980. Het experiment van het modernisme bleek nog lang na te klinken.

Nederlands impressionisme - van Israëls tot Ansingh, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis





## Charlotte van Pallandt - Spreekende koppen

4 oktober 2025 t/m 12 april 2026, Museum de Fundatie Heino

Beeldhouwer Charlotte van Pallandt staat bekend om haar 'koppen'. Maar wat zeggen de portretten die ze maakte van bijvoorbeeld Truus Trompert, Albert Termote, Dirk Hannema, A. Roland Holst en Mop van Bruggen over Van Pallandt, maar vooral ook over de modellen zelf? Deze tentoonstelling vertelde de verhalen achter de beelden. De tentoonstelling met beeldhouwwerken en tekeningen was geheel uit eigen collectie samengesteld. Museum de Fundatie bezit een van de belangrijkste collecties gipsen en tekeningen van Van Pallandt.

Haar hele loopbaan lang maakt Van Pallandt portretten. De portretten die ze in opdracht maakt vallen niet altijd in de smaak bij de geportretteerden: zij verwachten vaak een realistisch portret, terwijl het Van Pallandt juist om 'de essentie' gaat. Ze maakt ook veel beelden van familieleden, vrienden, collega's en bekenden. Aan sommige koppen werkt ze jarenlang, waardoor er een serie ontstaat met verschillende uitvoeringen van hetzelfde model, zoals van de beeldhouwer Albert Termote of van het model Truus Trompert.

## Museum de Fundatie te gast

Museum de Fundatie organiseert onder de noemer 'Museum de Fundatie te gast' compacte presentaties van hoog niveau op openbare, gratis toegankelijke plekken.

## Paul Citroen – Portrettist in hart en ziel

12 maart t/m 8 december 2025, Synagoge Enschede

De presentatie belichtte de ontwikkeling van het werk van Paul Citroen (1896 Berlijn, DE – 1983 Wassenaar NL), van zijn opleiding in Berlijn en aan het Bauhaus tot en met zijn vestiging in Nederland, waar hij zich vanaf de jaren 1930 toelegde op het portret binnen de Nieuwe Zakelijkheid. Met een selectie uit de ruim 3000 werken van Paul Citroen in de provinciale collectie bood de tentoonstelling een overzicht van zijn portretkunst, waaronder ook recent verworven werken die voor het eerst aan het publiek werden getoond.

## Freddy Dosh – Tussen klank en stilte

22 juni t/m 24 augustus 2025, Kunsthal Almelo

De presentatie belichtte het veelzijdige oeuvre van Freddy Dosh (1905 Düsseldorf DE – 1955 Hollywood VS), geboren als Hans Joachim Sohn-Rethel, die naast zijn bekendheid als geluidskunstenaar ook een rijk visueel werk naliet. De tentoonstelling volgde zijn ontwikkeling van vroege, levendige tekeningen in Europa tot verstilde stadsgezichten uit zijn Amerikaanse periode na zijn emigratie in 1939. Daarmee bood de presentatie een indringend beeld van een kunstenaar die balanceerde tussen beeld en geluid en tussen Europa en de Verenigde Staten.



Freddy Dosh, Stilleven (detail), 1934, olieverf op doek, Collectie Provincie Overijssel



*Sprekende Koppen - Charlotte van Pallandt, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Kasper Veenstra*



Thuis bij Ter Borch - Kunstenaarsfamilie in Zwolle, Catalogus, Museum de Fundatie Zwolle

## publicaties

In 2025 verschijnen de volgende tentoonstellingspublicaties:

### **Dark There, Joyful Here – Jonathan van Doornum**

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum de Fundatie Zwolle

**Auteurs:** Beatrice von Bormann, Sanne van de Kraats

**Redactie:** Sanne van de Kraats

**Uitgave (NL&ENG):** Museum de Fundatie

### **Henk Heideveld – 50 jaar kunstenaarschap**

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum de Fundatie Zwolle

**Auteur:** Katalin Herzog

**Uitgave (NL&ENG):** Museum de Fundatie

### **Thuis bij Ter Borch – Kunstenaarsfamilie uit Zwolle**

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum de Fundatie Zwolle

**Auteurs:** Marjorie E. Wieseman, Beatrice von Bormann, Germa Greving, Michael Klomp, Geertje Havers, Chourouk Hriech, Ilona van Tuinen, Coby Zandbergen

**Eindredactie:** Beatrice von Bormann, Sanne van de Kraats, Gerdien Verschoor, Marjorie E. Wieseman

**Uitgave:** WBOOKS, Zwolle en Museum de Fundatie

**ISBN:** 978 94 625 8720 5 NUR 646

**Engelstalige editie ISBN:** 978 94 625 8735 9

### **Fundatie Forward – Ivna Esajas**

Verschenen bij de tentoonstelling Ivna Esajas-In The Garden of My Good Days in Museum de Fundatie Zwolle

**Auteurs:** Beatrice von Bormann, Aude Christel Mgba

**Redactie:** Beatrice von Bormann, Aude Christel Mgba

**Uitgave:** WBOOKS, Zwolle en Museum de Fundatie

**ISBN:** ISBN 978 94 625 8740 3 NUR 646

# publieksprogramma

## Families

In 2025 hebben we een start gemaakt om onze museumlocaties aantrekkelijker te maken voor families. Hiervoor is het volgende ontwikkeld:

- **Omdwaaltour, kunstavontuur voor families**  
In het museum in Zwolle kunnen families sinds september met een gratis *Omdwaaltour* rondwalen door het museum. Door een tas met dwaalkaarten ontdekken ze meer over de kunstwerken en over elkaar. De *Omdwaaltour* is ontwikkeld in nauwe samenwerking met Het Imaginarium.
- **Op pad met Mikkel**  
In Heino kunnen families op pad met *Mikkel*, een route door de beeldentuin met verschillende kijk-, maak- en deelopdrachten.
- **Vakantieprogramma**  
In de herfst- en kerstvakantie boden we speciale vakantieactiviteiten aan in De Studio in Zwolle, waaronder de workshop *Dit ben ik* aansluitend op de tentoonstelling *Thuis bij Ter Borch*.
- **Familierondleidingen**  
Tijdens *Thuis bij Ter Borch* organiseerden we een aantal keer speciale familierondleidingen. Helaas was hier weinig tot geen belangstelling voor. Mogelijk omdat Museum de Fundatie een nieuwe plek is voor families en moet dit nog groeien.

## De Studio

Tijdens *Thuis bij Ter Borch* konden bezoekers van alle leeftijden tekenen bij de verschillende tekenstations in De Studio. Passend bij het thema van de tentoonstelling, 'leren van en met elkaar' lag het accent van de tekenopdrachten op het samen maken. Veel bezoekers hebben actief getekend, anderen genoten van de getoonde tekeningen. Maandelijks organiseerden we een aquarelworkshop voor volwassen bezoekers, geïnspireerd op het werk van Gesina ter Borch. Een groep vrijwilligers was aanwezig in De Studio als begeleider. Bezoekers waardeerden het contact met hen.

## Fundatie Fridays

Tijdens de maandelijkse gratis vrijdagavond openstelling, *Fundatie Fridays*, kon het publiek genieten van de tentoonstellingen in combinatie met muziek, performances, kunstenaarsgesprekken, boekpresentaties en flitsrondleidingen, vaak aansluitend bij de tentoonstellingen. De avonden zijn gericht op een jong en lokaal publiek uit Zwolle en de regio. De samenwerking met Poppodium Hedon, VAKTOR en Stichting Jazz in Zwolle leverde een mooie muzikale programmering op met een focus op opkomende talentvolle artiesten. In november is op verzoek van en in samenwerking met de gemeente de Zwolse Cultuur Talent Prijs uitgereikt tijdens de *Fundatie Friday*. In totaal bezochten ca. 1.450 mensen de *Fundatie Fridays*, verdeeld over negen edities.

lvna Esajas - In The Garden of My Good Days, Omdwaaltour, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Belle Hoogland



## Programma bij de tentoonstellingen

Aansluitend op de tentoonstellingen boden we verschillende programma's:

- Performance van Cristina Flores Pescorán (tentoonstelling *Cristina Flores Pescorán – Echoes of ancestors*)
- Masterclass door Jonathan van Doornum (tentoonstelling *Jonathan van Doornum – Dark There, Joyful Here*)
- Midissage Ivna Esajas (tentoonstelling *Ivna Esajas – In the garden of my good days*)
- *Kunst aan banden* door Bastiaan van den Berg (tentoonstelling *Fundatie Collectie: 80 jaar vrijheid*), als onderdeel van het Nevengeulprogramma van de

IJsselbiënnale

- Vrijheidsontbijt op 5 mei i.s.m. Academiehuis de Grote Kerk (tentoonstelling *Fundatie Collectie: 80 jaar vrijheid*)
- Artist talk door Chourouk Hriech (tentoonstelling *Chourouk Hriech – In de 17e hemel*)
- Ateliers in het museum als onderdeel van *Thuis bij Ter Borch*. Twee studenten van ArtEZ en twee lokale professionele kunstenaars uit Zwolle werkten aan hun eigen teken- of schilderpraktijk in het museum.
- *Fundatie Fridays - Family First*, waarbij Zwolse kunstenaarsfamilies van

nu werden uitgenodigd voor een programma (tentoonstelling *Thuis bij Ter Borch* i.s.m. Poppodium Hedon en VAKTOR)

- Stap in een schilderij (tentoonstelling *Thuis bij Ter Borch*)

## Popronde

Tijdens Popronde, het grootste reizende muziekfestival van Nederland, was Museum de Fundatie één van de zeventien concertlocaties in Zwolle. Opkomende artiesten Steven Charlot en Warbuhl traden op in De Wolk. Het museum was druk bezocht door met name een jong publiek (261 bezoekers).



Popronde, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra



Nathalie Schaap bij Jazz in de Beeldentuin, Museum de Fundatie Heino, fotografie door Kasper Veenstra

### Common Ground Festival

De Wolk was het decor van een optreden van Rob en Sebastiaan van Bavel als onderdeel van het Common Ground Festival, waarin jazz en klassieke muziek elkaar ontmoetten. We verwelkomden 122 bezoekers die in deze bijzondere setting genoten van een concert.

### Diversiteitsdagen

Het bestuur van het Comité 30 juni / 1 juli nam contact met ons op voor een muzikale feestelijke afsluiting. Op 12 oktober vond er in samenwerking met hen een gratis optreden plaats in de museumbaar.

### Roze salons

Bij de tentoonstelling *Marianne von Werefkin – Pionier van het expressionisme* organiseerden we een aantal Roze salons, zoals ook Marianne von Werefkin deed in München en waarin er verbindingen ontstaan tussen kunstdisciplines. In januari was de speciaal voor de tentoonstelling gemaakte performance *Alas, yes, yes, yes* te zien, opgevoerd door dansers Gaja Caruso en Rosie Reith. In maart kwam de kunstenaar Theo Jansen samen met pianist Sofia Vasheruk naar Zwolle voor hun voorstelling *Duet van verbeelding*.

### Groot Zwols Kinderboekenfeest

In samenwerking met Stadkamer, Poppodium Hedon, Zwolse theaters, Academiehuis de Grote Kerk, Travers Welzijn en Doornijkinderopvang vond op 12 oktober het Groot Zwols Kinderboekenfeest plaats in Stadkamer. Families uit alle delen van de stad bezochten het evenement (530

bezoekers). Vanuit Museum de Fundatie boden we een workshop aan bij de tentoonstelling *Chourouk Hriech – In de 17e hemel*.

### Klassieke concerten in Heino

In het kasteel vonden in 2025 een aantal klassieke concerten plaats:

- Opera Dido en Aeneas op 22 juni
- Kasteelconcert Phion op 29 juni, 40 bezoekers
- Concert Castalia Mandoline Quintet op 29 november

### Jazz in de beeldentuin

Dankzij een mooie samenwerking met Stichting Jazz in Zwolle konden we een muzikaal zomerprogramma bieden in de beeldentuin van Museum de Fundatie Heino. In de zomervakantie konden bezoekers op zes zondagen genieten van live jazzmuziek.

### Lichtjeswandeling

Museum de Fundatie Heino was weer het decor van de jaarlijkse lichtjestocht in Heino, waar 290 wandelaars door de beeldentuin liepen in het weekend voor kerst.

### Zorg en kunst

We zetten als museum ook stappen richting de zorgsector. De afgelopen jaren hebben we al samengewerkt met de afdeling gynaecologie van Isala. In 2025 hebben we twee speciale rondleidingen gegeven voor zorgprofessionals, *Beter kijken door kunst*. De deelnemers leerden door diverse kunstbeschuwingsoefeningen beter te observeren. Dat is van belang als ze in hun werk diagnoses moeten stellen.

## toegankelijkheid

Op diverse manieren spannen we ons in om voor een grotere groep mensen toegankelijk te zijn. Er is o.a. een schouw geweest van Toegankelijk Zwolle. We hebben een aantal aanpassingen doorgevoerd in lettertype en lettergrootte in het museum. De publieksmedewerkers hebben een training gevolgd over bejegening van bezoekers en een aantal medewerkers heeft een tweedaagse training *Ongezien* gevolgd. De daaruit volgende zintuiglijke rondleiding voor mensen met een visuele beperking staat gepland in januari 2026.

### Aanpassing Tone of voice

Iedereen is welkom in ons museum. Taal speelt daarbij een belangrijke rol. We willen dat iedereen elke tekst kan begrijpen, ongeacht voorkennis, opleidings- en leesniveau. Met een interne werkgroep hebben we kritisch gekeken naar de tone of voice van onze teksten. Daarbij hebben we ons laten inspireren door o.a. het Rijksmuseum en het Mauritshuis. Ook hebben we een training Toegankelijke teksten gevolgd. In oktober is daar het handboek *Duidelijke taal* uit voortgekomen. Met de richtlijnen in dit handboek lukt het ons (en externe tekstschrijvers) beter om onze teksten kernachtig, begrijpelijk, inclusief, neutraal en waardevrij te maken.

### Prikkelarm museumbezoek (Silent Sundays)

Sinds september 2025 kent het museum in Zwolle een prikkelarme openstelling. Bezoekers kunnen tijdens deze zogenaamde *Silent Sundays* de tentoonstellingen met zo min mogelijk omgevingsprikkels bezoeken. We laten een beperkt aantal bezoekers toe. In de zalen wordt geluiden en muziek uitgeschakeld. Silent Sunday is bij Museum de Fundatie Zwolle op de laatste zondag van de maand van 10:00 – 11:00 uur. Dit initiatief moet nog meer bekendheid krijgen. Tot nu toe komen er helaas nog weinig bezoekers af.

De heid, de schurk en de waarheid - Een theatrale tentoonstelling van de styrofoam beelden van Folkert de Jong, Museum de Fundatie Zwolle



Het onzichtbare museum, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Imke de Jonge

### Het onzichtbare museum

Nieuw in 2025 was het concert *Het onzichtbare museum*, een initiatief van ArteZ student Nina Witsenburg. In samenwerking met studenten van het ArteZ Conservatorium organiseerden we dit concert om de tentoonstelling *Thuis bij Ter Borch* toegankelijk te maken voor mensen met een visuele beperking. Met 42 bezoekers was dit concert bijna uitverkocht. De reacties waren unaniem enthousiast en lovend. Om die reden hebben we het nogmaals geprogrammeerd in januari 2026.

# educatie

## onderwijs

Het aantal leerlingen en studenten dat ons museum vanuit school bezoekt is wederom toegenomen, evenals het aantal museumlessen. Ons professionele en enthousiaste team van museumdocenten weet de groepen op passende wijze te benaderen en nieuwsgierig te maken naar de kunst en het museum.

### cijfers

\*Zie verklaring in tekst

	Museum de Fundatie Zwolle	Kasteel het Nijenhuis Heino	Totaal 2025	Vergelijk 2024
Leerlingen primair onderwijs	1.280	2.686	3.966	+901
Leerlingen voortgezet onderwijs	2.537	86	2.623	+110
Studenten MBO	551	3	554	-844*
Studenten HBO	940	8	948	+193
<b>Totaal leerlingen</b>	<b>5.308</b>	<b>2.783</b>	<b>8.091</b>	<b>+360</b>
Begeleiders	529	638	1.167	+156
<b>Totaal onderwijs</b>	<b>5.837</b>	<b>3.421</b>	<b>9.258</b>	<b>+516</b>
Aantal lessen en workshops onderwijs	220	123	343	+112
Aantal rondleidingen vrije tijd	157	49	206	+52
Bezoek vrije tijd: kinderen en jongeren t/m 18 jaar	5.243	1.485	6.701	+290
Bezoek vrije tijd: studenten	2.149	249	2.398	-1.218



Thijs Mooij, atelier in Museum de Fundatie tijdens *Thuis bij Ter Borch*, fotografie door Kasper Veenstra

## educatieprogramma

Wij bieden voor alle onderwijsdoelgroepen diverse educatieprogramma's aan op beide museumlocaties.

In 2025 hebben we wat betreft onderwijs met name ingezet op:

- Het inzetten van kunstrijkmethode *Visual Thinking Strategies* (VTS) in het aanbod voor scholen. Een deel van het team museumdocenten en rondleiders heeft hiervoor een tweedaagse training gevolgd.
- De toename van het aantal begeleide bezoeken door basisscholen en bovenbouw van het voortgezet onderwijs.
- Het complementeren van onze visie kijken-maken-delen in de educatieve programma's.

### Voortgezet onderwijs

Naast de reguliere educatieprogramma's voor het voortgezet onderwijs boden we in 2025 steeds meer museumlessen op maat voor leerlingen uit het praktijkonderwijs en vmbo. Deze doelgroepen brengen doorgaans minder vanzelfsprekend een bezoek aan het museum. De examen museumles is verder doorontwikkeld, waardoor het programma ook aansluit op het eindexamen Tehatex. Ook is de doelgroep uitgebreid naar bovenbouw vmbo. In 2025 werd de samenwerking met Kunsteducatie Nederland geïntensiveerd. Leerlingen van middelbare scholen uit het hele land bezochten Zwolle voor een cultuurdag, waarvan een onderdeel in Museum de Fundatie plaatsvond. Naast

de scholen uit de regio groeit ook het aantal scholen van buiten de regio. Het project Artbeat, i.s.m. Stadkamer, Zwolse theaters, Hedon, CCC en Thorbecke Pro werd afgerond en gevierd met de première van korte films in filmtheater Fraterhuis en het project werd vastgelegd in een documentaire.

### MBO, HBO en WO

Voor studenten uit Zwolle en regio bieden we op maat gemaakte programma's en museumlessen die aansluiten op de curricula van de studenten. Dat is arbeidsintensief, maar wel het meest waardevol voor de studenten. In het bijzonder werd de samenwerking met ArtEZ University of the Arts en Cibap vakschool voor vormgeving verankerd in de tentoonstelling *Thuis bij Ter Borch* en werd de samenwerking met Deltion College in de vorm van de cultuurcarroussel voortgezet. Twee studenten van ArtEZ hielden tijdens *Thuis bij Ter Borch* atelier in het museum, waar bezoekers hen konden ontmoeten en het maakproces konden volgen. Met de zorgopleiding van Hogeschool Saxion zijn we een langdurige samenwerking aangegaan om kunstbeschouwing in het curriculum te verwerken.

In het overzicht lijkt er een flinke daling van het aantal MBO studenten. Dat is enkel administratief. Het samenwerkingsproject liep over de jaarwissel heen. In januari 2026 waren zo'n 500 studenten van CIBAP betrokken bij het project *Thuis bij Ter Borch* wat in 2025 is voorbereid. Dat verklaart de daling in het jaar 2025.

## De Studio

Tijdens *Thuis bij Ter Borch* konden bezoekers van alle leeftijden tekenen bij de verschillende tekenstations in De Studio. Passend bij het thema van de tentoonstelling, 'leren van en met elkaar' lag het accent van de tekenopdrachten op het samen maken. Veel bezoekers hebben actief getekend, anderen genoten van de getoonde tekeningen. Maandelijks organiseerden we een aquarelworkshop voor volwassen bezoekers, geïnspireerd op het werk van Gesina ter Borch. Een groep vrijwilligers was aanwezig in De Studio als begeleider. Bezoekers waardeerden het contact met hen. Het succes van De Studio heeft ertoe geleid dat het museum vanaf 2026 permanent een Studio inricht op de eerste verdieping.

## Rondleidingen

In totaal zijn er vorig jaar ruim 200 rondleidingen gegeven door het museum, het kasteel en de beeldentuin. Met name bij de tentoonstellingen *Marianne von Werefkin – Pionier van het expressionisme* en *Thuis bij Ter Borch* werden veel rondleidingen in de vrije tijd aangevraagd. Bij *Thuis bij Ter Borch* organiseerden we in het weekend rondleidingen en gratis introductielezingen. Hieraan namen ongeveer 500 bezoekers deel. Daarnaast werden er ook lezingen georganiseerd op externe locaties, waardoor we ook op die manier een breder publiek aanspraken. Tijdens de *Fundatie Fridays* boden we korte flitsrondleidingen aan om op een laagdrempelige manier kennis te maken met tentoonstellingen.

De Studio, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Kasper Veenstra



# bedrijfsvoering





Museum de Fundatie Heino, fotografie door Edwin van der Sande

In 2025 is door het hele team hard gewerkt aan het verder verstevigen van de financiën, onderhoud, veiligheid en andere bedrijfsvoering aspecten. Het museum heeft voor het tweede achtereenvolgende jaar een goed financieel resultaat behaald en heeft een breder verdienmodel geïntroduceerd. De zakelijke verhuur is in 2025 vergroot dankzij een verbetering in horeca en locatievoorziening en ook het aandeel founders (steunverleners) en sponsors is verhoogd. Hierdoor hebben we een meer stevig en ondernemend financieel model en hebben we de verhouding subsidies tov eigen inkomsten verbeterd van 55,9% naar 49,9%.

### Financieel resultaat

Het resultaat over 2025 bedraagt € 266.341 (t.o.v. € 318.702 in 2024). Dit resultaat is mede bereikt dankzij het grote succes van onze toptentoonstellingen *Marianne von Werefkin – pionier van het expressionisme* (24/25) en *Thuis bij Ter Borch* (25/26). Daarnaast heeft de extra steun van gemeente en provincie in 2025 geholpen, zijn er fondsen en sponsors geworven en heeft een strakkere financiële aansturing en een betere financieringsmix gezorgd voor deze mooie cijfers. Hiermee is het museum in staat zijn eigen vermogen aan te vullen en bestemmingsreserves voor onder meer tentoonstellingen, aankopen en beveiliging op een gezond peil te brengen.

### Huisvesting en onderhoud

De huisvestingslasten zijn in 2025 gestegen met 20.000 euro en bedragen €1.052.006. Dit wordt met name veroorzaakt door stijgende schoonmaakkosten vanwege indexatie van de lonen in de

schoonmaaksector. Daarnaast zijn de kosten voor beveiliging en bewaking flink gestegen, mede door de geopolitieke situatie en recente overvallen op musea in binnen- en buitenland (82K in 2025 tov 18K in 2024). Museum de Fundatie volgt hiermee de richtlijnen van de landelijke Taskforce Veilig Erfgoed. Wij hebben daartoe ook onze bestemmingsreserve beveiliging opgehoogd. Daarnaast worden in 2026 de calamiteitenplannen en procedures aangescherpt en personeel getraind.

De schilderwerkzaamheden in Kasteel Het Nijenhuis die in 2025 zouden worden uitgevoerd, zijn wegens planning van het schilderbedrijf doorgeschoven naar 2026. Ook de schilderwerkzaamheden aan het Paleis worden in 2026 opgepakt, in samenwerking met de Gemeente Zwolle. Dan wordt ook de toegankelijkheid van het museum in Zwolle verbeterd door diverse bouwkundige aanpassingen.

De energie- en waterlasten zijn in 2025 licht gestegen door indexatie van de contracten, ondanks de start aan verdere verduurzaming van de gebouwen. Hier wordt de komende jaren verder op geïnvesteerd, zodat het museum zo duurzaam mogelijk kan blijven opereren. Voor 2028 staat een grote renovatie van Kasteel Het Nijenhuis op de planning, waarbij naar verwachting het Kasteel het hele jaar gesloten moet blijven. Dan worden door de Provincie Overijssel onder meer de daken van het kasteel vervangen en verduurzaamd, de bouwdelen gerenoveerd, de gracht uitgebaggerd en beveiligingsinstallaties vervangen.

## Horeca

In juni 2025 nam Ensemble BV de horecavoorzieningen over op beide locaties. Hiermee heeft het museum afscheid genomen van de vorige pachter. Museum de Fundatie en Ensemble zijn voornemens om een horeca bv op te richten waarbij beiden voor 50% aandeelhouder worden. Hiermee verwachten we de dienstverlening te verbeteren en vloeit voortaan de helft van de horeca inkomsten terug naar het museum. Gemeente Zwolle en Provincie Overijssel hebben zich in 2025 gebogen over de mogelijkheden binnen de subsidievoorwaarden en doen hier naar verwachting in 2026 een uitspraak over. Bij een formeel akkoord zal de horeca bv in 2026 worden opgericht.

## Personeel

De personeelskosten zijn ten opzichte van 2024 licht gestegen. Dit is voornamelijk veroorzaakt door extra inzet van onze publieksmedewerkers ten tijde van de tentoonstelling Thuis bij Ter Borch, vanwege de kostbare bruiklenen uit binnen- en buitenland. Dit vereiste extra beveiliging. Daarnaast is extra inhuur nodig geweest wegens ziektevervangings. Zo is een RIE (risico inventarisatie en evaluatie onderzoek) uitgevoerd onder alle medewerkers en is gekeken naar de arbo-technische werkomstandigheden. Ook is per 1 januari 2026 een preventiemedewerker aangesteld, die hiertoe een training heeft gevolgd. Aanvullend wordt in 2026 een PMO (preventief medisch onderzoek) uitgevoerd onder het team. Daar waar nodig en gewenst kunnen werknemers een individuele gezondheidscheck laten

doen. Het ziekteverzuim is het afgelopen jaar gedaald naar 6,74% (2024: 10,19%) door meer aandacht voor preventieve gesprekken en opvolging te geven. Daarmee is het museum op weg naar het gestelde doel van een ziekteverzuim van 4 à 5 %.

In 2025 is het HR- en publieksbeleid verder ingevuld en de voorbereidingen voor de overgang naar de museum cao zijn getroffen. De begeleiding hiervan wordt in 2026 opgepakt door een extern HR bureau dat veel ervaring heeft met deze trajecten en samen met directie, OR en vakbonden streeft naar een voor alle partijen gunstig onderhandelingsakkoord en uiteindelijk een overgang naar de cao per 1 januari 2027.

## ICT en beveiliging

In 2025 is volgens plan verder geïnvesteerd in het onderhouden en verbeteren van onze ICT-systemen en cybersecurity. Ook is gestart met het verbeteren en updaten van de ICT voorzieningen voor het personeel. Daarnaast werkt het museum continu aan het op peil houden en waar nodig verbeteren van haar beveiliging. Vanuit de te verwachten uitkomsten van de RIE wordt ook gekeken naar waar werkplekken verder geoptimaliseerd moeten worden. In 2026 zal volgens planning een medewerker ICT en Techniek aantreden en zal een calamiteitenplan ICT en ICT veiligheidsplan worden opgesteld, zodat het museum goed toegerust is op de huidige omstandigheden.

Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Edwin van der Sande



# personeel en organisatie

## Personeel

De organisatie van Museum de Fundatie telde op 31 december 2025 een professionele kern van 65 medewerkers. Gedurende het jaar 2025 was er, op basis van een volledig dienstverband en verloonde uren, een totaal van 40 fte in dienst (2024: 40 fte). Voor projecten en activiteiten die de capaciteit van de organisatie overschreden en tijdelijke ziektevervangings, werden externe krachten ingehuurd.

## Ondernemingsraad

Op 27 november 2024 werden door ontstane vacatures tussentijdse verkiezingen gehouden voor de Ondernemingsraad (OR). Eind 2024 werd de nieuwe OR, bestaande uit 5 leden, geïnstalleerd. Zij hebben in 2025 meerdere trainingen gevolgd over onder meer het ondernemingsrecht en samen met de directie over samenwerking bestuurder en OR. Er hebben in 2025 4 overleggen plaatsgevonden met de directie van Museum de Fundatie. Ook heeft de OR een bijeenkomst gehad met de raad van toezicht, in afwezigheid van de directie. De OR heeft meegedacht en meegelezen met diverse HR procedures, beleid en financiën van het museum. Er is instemming verleend op het proces om te komen tot de overgang naar de museum cao, op de vernieuwde gedragscode en de vernieuwde overlegstructuur. De samenstelling van de OR zal vanwege reguliere verkiezingen begin 2026 weer veranderen.

## Verzuim en werkdruk

Het ziekteverzuim is in 2025 aanzienlijk gedaald naar gemiddeld 6,74% (2024:10,19%). Deze duidelijke afname laat zien dat de in 2024 ingezette maatregelen effect hebben gehad. In 2025 is volgens planning gestart met de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).

Vanuit daar is het personeel gevraagd om anoniem een PAGO vragenlijst in te vullen met onder meer aandacht voor PSA (psychosociale arbeidsbelasting), ter voorbereiding op het uitvoeren van een preventief medisch onderzoek (PMO) in 2026. Uit de PAGO kwamen signalen van werkdruk en zorgen over onderlinge bejegening. Ook zijn er vanuit het kantoorpersoneel zorgen geuit over processen en bedrijfscultuur. Directie heeft gesprekken gevoerd met medewerkers en een verbeterplan opgesteld. In 2026 zal er naast de reguliere teamtrainingen ook extra inzet op cultuurverandering en gedrag worden gedaan.

Verder zijn structureel verzuimgesprekken gevoerd, is er gekeken naar werkdrukvermindering en zijn de interne coachingsgesprekken vanuit directie en P&O verder geïntensiveerd.

De positieve ontwikkeling in het verzuimpercentage bevestigt het belang van een preventieve en betrokken aanpak. Ook in de komende periode blijven wij aandacht houden voor duurzame inzetbaarheid, gezondheid en welzijn van medewerkers, met als doel het ziekteverzuim verder te verlagen en een positief werkklimaat te bevorderen.

## Vertrouwenspersonen

Er zijn in 2025 in totaal 5 meldingen geweest bij de vertrouwenspersonen. De meeste meldingen gaan over communicatie en bejegening en zijn verwant aan een hoge werkdruk en onduidelijkheid over bedrijfsprocessen en verantwoordelijkheden zoals hierboven genoemd. Directie en medewerkers zijn met elkaar in gesprek over deze signalen en werken gezamenlijk aan oplossingen voor zowel de korte als de langere termijn. Dit verbeterproces vraagt ook in 2026 blijvende aandacht en inzet.

# Stichting Hannema- de Stuers Fundatie

# collectie en onderzoek

## Stichting Hannema-de Stuers Fundatie

De Stichting Hannema-de Stuers Fundatie heeft tot doel de instandhouding van de collectie die tijdens zijn leven is bijeengebracht door Dirk Hannema, oud-directeur van het Museum Boymans te Rotterdam en van de kunstwerken die na zijn overlijden door de stichting in eigendom of langdurige bruikleen zijn of worden verkregen. Hiertoe behoort ook de langdurige bruikleen van de provincie Overijssel evenals bruiklenen van particulieren en de bruikleen van Museum Beelden aan Zee. De Stichting is verantwoordelijk voor het beheer en behoud van deze collecties, en daarmee ook voor bruiklenen, restauraties, onderzoek en aanwinsten (aankopen en schenkingen). De Stichting Hannema-de Stuers Fundatie en de Stichting Museum de Fundatie zijn nauw met elkaar verweven en hebben daarom niet alleen eenzelfde bestuur en Raad van Toezicht, maar ook een geconsolideerde jaarrekening.

## Rol en betekenis van de collecties

Museum de Fundatie heeft een unieke collectie met een bijzondere geschiedenis waarmee wij ons onderscheiden van andere musea. De collectie van Museum de Fundatie telt ruim zestien duizend objecten, voornamelijk van de late middeleeuwen tot nu: schilderijen, tekeningen, keramiek en sculptuur tot en met vormgeving, toegepaste kunst en nieuwe media. We bewaren topstukken van Europese makers onder wie Vincent van Gogh, Jacoba van Heemskerck van Beest, Bernardo Strozzi, Charley Toorop en William (J.M.W.) Turner, maar ook unieke objecten uit andere werelddelen, zoals monochrome Chinese keramiek en Japanse tsuba's (stootplaten van zwaarden). Deze enorme variatie maakt het mogelijk om uitgaand van één of enkele objecten uit de collectie steeds weer nieuwe verhalen te vertellen.

Feitelijk beheert de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie twee collecties. De kern wordt gevormd door de eigen collectie, ontstaan uit de particuliere verzameling van Dirk Hannema (ongeveer drieduizend objecten), die objecten uit alle tijden en landen verzamelde. Deze collectie is onder diverse directeurs aangevuld met diverse aankopen, schenkingen en legaten. Sinds 1993 beheert de Stichting bovendien in opdracht van de provincie Overijssel de kunstcollectie van de provincie, ontstaan vanuit de privéverzameling van Paul Citroen, bestaand uit de omvangrijkste collectie werk van de kunstenaar zelf evenals uit werken van belangrijke vertegenwoordigers van de avant-garde van Marc Chagall tot en met Pablo Picasso. Inmiddels maakt deze provinciale collectie zo'n 40 % uit van het totaal aantal werken dat Museum de Fundatie beheert. Werken

Nederlands impressionisme - van Israëls tot Ansingh, Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tjihuis



uit beide collecties worden in beide huizen getoond, er wordt onderzoek naar gedaan en ze vormen regelmatig het uitgangspunt voor tentoonstellingen.

### Aanwinsten en evenwicht

Een collectie leeft en is continu in beweging; enkel door middel van doelgerichte aanwinsten kan een collectie actueel blijven. Wij hebben tegenwoordig meer aandacht voor de balans tussen herkomst, gender, disciplines en periodes, waarbij rekening wordt gehouden met het lokale én het internationale karakter van de collectie. Museum de Fundatie heeft in 2025 een aankoopbudget van 67.000 euro ontvangen voor de uitbreiding van de collectie van de provincie Overijssel. Museum de Fundatie draagt bij aan de vorming, verbreding en professionalisering van de provinciale collectie en bereikt dat door de provincie Overijssel van advies te voorzien en voorstellen te doen voor aankopen. Met behulp van een nieuw collectieplan en een collectiewaardering zullen vanaf 2026 de kaders en doelen van de collectievorming voor beide collecties opnieuw worden vastgesteld. Het collectieplan dient dan als leidraad voor beheer en aanwinstenbeleid.

Van de VriendenLoterij ontvangt Museum de Fundatie jaarlijks een bedrag voor programmering en om de collectie van de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie uit te breiden. Van dit bedrag werd in 2025 €100.000 als geormerkt budget aan aanwinsten besteed.

Museum de Fundatie heeft meermaals (en vaak na perioden van bruikleen) werken voor zijn collecties verkregen door middel

van schenking en legaten afkomstig van kunstbezitters en kunstverzamelaars die het museum en zijn collectie een warm hart toedragen. Het onderhouden van deze contacten met particuliere bruikleengevers en verzamelaars blijft onverminderd belangrijk.

### Onderzoek

Onderzoek naar de collectie en naar de kunst die wij tentoonstellen, neemt de komende jaren een centrale plek in ons programma in en vormt het uitgangspunt voor een deel van de tentoonstellingen,

zoals bijvoorbeeld in het project rond een Benin brons uit de collectie. We doen ook onderzoek naar de mensen en voorwerpen die zijn afgebeeld op werken en naar de geschiedenis van objecten uit de collectie vormgeving. Wij willen onze collectie in een bredere context plaatsen en ook kunnen laten zien wat er niet is verzameld, en wat er in diezelfde tijd elders in de wereld gebeurde. Zo ontsluiten we onze collectie, niet alleen voor onszelf, maar ook voor ons publiek. Onderzoek en het delen ervan met het publiek behoort tot de kerntaken van team collecties en de conservatoren.

Ivna Esajas, *Bring on the Clowns*, 2022, gemengde techniek op doek, De Fundatie Collectie



## bibliotheek en documentatie

### Bibliotheek

De kunsthistorische bibliotheek van de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie, met onder andere de boeken uit het bezit van Dirk Hannema en Paul Citroen, is ondergebracht in het Westelijk Bouwhuis van Kasteel Het Nijenhuis.

Eind 2025 waren er 9698 digitaal beschreven titels. In samenwerking met de Athenaeum bibliotheek in Deventer is het merendeel van deze bibliotheekrecords via Worldcat ontsloten. Zo is een groot deel van de gedigitaliseerde bibliotheekcatalogus wereldwijd te raadplegen.

In 2025 is met de hulp van vrijwilligers Lia de Ceuninck van Capelle van Fanny Huisman weer een groot aantal publicaties gesorteerd en beschreven. In het najaar is de overstap van de database Adlib xplus naar Axiell collections gebeurd. Een overstap naar een nieuwe collectie registratiesoftware was noodzakelijk aangezien de software van Adlib binnenkort niet meer ondersteund wordt. Elk jaar worden publicaties aangekocht in de context van voorbereidend onderzoek voor tentoonstellingen. Ook wordt er opnieuw gekeken naar de mogelijkheid van ruil met andere relevante bibliotheken. Op deze manier kan de bibliotheek zonder al teveel kosten actueel en relevant blijven.

### Archief

De Stichting Hannema-de Stuers Fundatie beheert naast het persoonlijk archief van Dirk Hannema en de familie De Stuers ook archiefmateriaal met betrekking tot de kunstenaars Jan Voerman sr., Dorothé van Driel, Gooitzen de Jong, Paul Citroen en Marri Oosterholt.

Regelmatig worden de bij het museum aanwezige archieven geraadpleegd door externe onderzoekers.

In 2025 zijn onder andere om de volgende redenen archieven geraadpleegd:

- Het archief van Paul Citroen in verband met herkomstonderzoek naar kunstwerken die door Paul Citroen zijn verhandeld.
- Het archief van Paul Citroen in verband met onderzoek naar de kunstwerken die hij vervaardigde tijdens zijn onderduikperiode in de Tweede Wereldoorlog.
- Het archief van Paul Citroen in verband met een biografie over de familieleden van Paul Citroen die tijdens de Holocaust zijn omgebracht.
- Het archief van Paul Citroen in verband met een publicatie over de kunstenaar Pyke Koch.
- Het archief met betrekking tot de kunstbunker in Paasloo in verband met een publicatie hierover.
- Het archief van Dirk Hannema, het echtpaar de Graaff- Bachiene in verband met een publicatie over kunstenaar Constant Permeke.
- Het archief van Dirk Hannema in verband met onderzoek naar de architect J.J.P. Oud.

Paul Citroen, Zelfportret, 1914, olieverf op doek, Collectie Provincie Overijssel



## Collectie 2025

### Conservering en restauratie

Voor 2024 is er door de provincie Overijssel extra geld beschikbaar gemaakt voor de restauratie van kunstwerken uit de provinciale kunstcollectie. Dankzij deze gelden kunnen werken uit deze unieke collectie worden behandeld en geconserveerd tegen verval. In 2025 zijn hier eveneens nog restauraties mee uitgevoerd. Ter conservering van de provinciale kunstcollectie is bij een deel van de in het provinciehuis getoonde werken het glas van ingelijste werken vervangen door museumglas om zo de werken beter te beschermen tegen de schade door licht.

In 2025 zijn de volgende werken gerestaureerd:

- Bettina Batista, *Rainbirds*, 1990, olie- en lakverf op doek.
- Jacob Bendien, *Kruik*, 1910, olieverf op doek.
- Roger Bissière, *Twee vrouwen*, 1920 - 22, olieverf op board.
- Paul Bodifée, *De oude schuit*, 1910 - 25, olieverf op doek.
- Frode Bolhuis, *Cleaning the rooms of the past*, 2010, gemengde techniek.
- George Hendrik Breitner, *Vrouw zich kledend*, 1880 - 23, krijt op papier.
- Henk Heideveld, *Stilleven met ramshoorn*, 1986, waskrijt op papier.
- Henk Heideveld, *zonder titel*, 1985, waskrijt op papier.
- Henk Heideveld, *zonder titel*, 1985, waskrijt op papier.
- Henk Heideveld, *Gehoorzame dode*, 1985, waskrijt op papier.
- Isaac Israëls, *Jonge vrouw ten voeten uit*, 1894, zwart krijt op papier.
- Isaac Israëls, *In de kledkamer*, 1930, lithografie op papier.
- Isaac Israëls, *Ezeltje rijden*, 1900, pastelkrijt op papier.
- Peter Struycken, *Compositie*, 1963, olieverf op spaanplaat.
- Jan Voerman, *Vroege morgen*, 1910, olieverf op doek.

### Bruiklenen aan derden

- Gustave De Smet, *Het vissersdorp*, 1918, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Leo Gestel en Gustave De Smet, vluchtelingen – zielsverwanten', Stadsmuseum Woerden. 7 september 2024 t/m 6 april 2025.
- Gustave De Smet, *De Herberg*, 1925, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Leo Gestel en Gustave De Smet, vluchtelingen – zielsverwanten', Stadsmuseum Woerden. 7 september 2024 t/m 6 april 2025.
- Gustave De Smet, *Het witte huis*, 1927 uitgeleend voor de tentoonstelling 'Leo Gestel en Gustave De Smet, vluchtelingen – zielsverwanten', Stadsmuseum Woerden. 7 september 2024 t/m 6 april 2025.
- Gustave De Smet, *Gezicht op Amsterdam*, 1919, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Leo Gestel en Gustave De Smet, vluchtelingen – zielsverwanten', Stadsmuseum Woerden. 7 september 2024 t/m 6 april 2025.

Isaac Israëls, *Jonge vrouw ten voeten uit (detail)*, 1894, zwart krijt op papier, De Fundatie Collectie



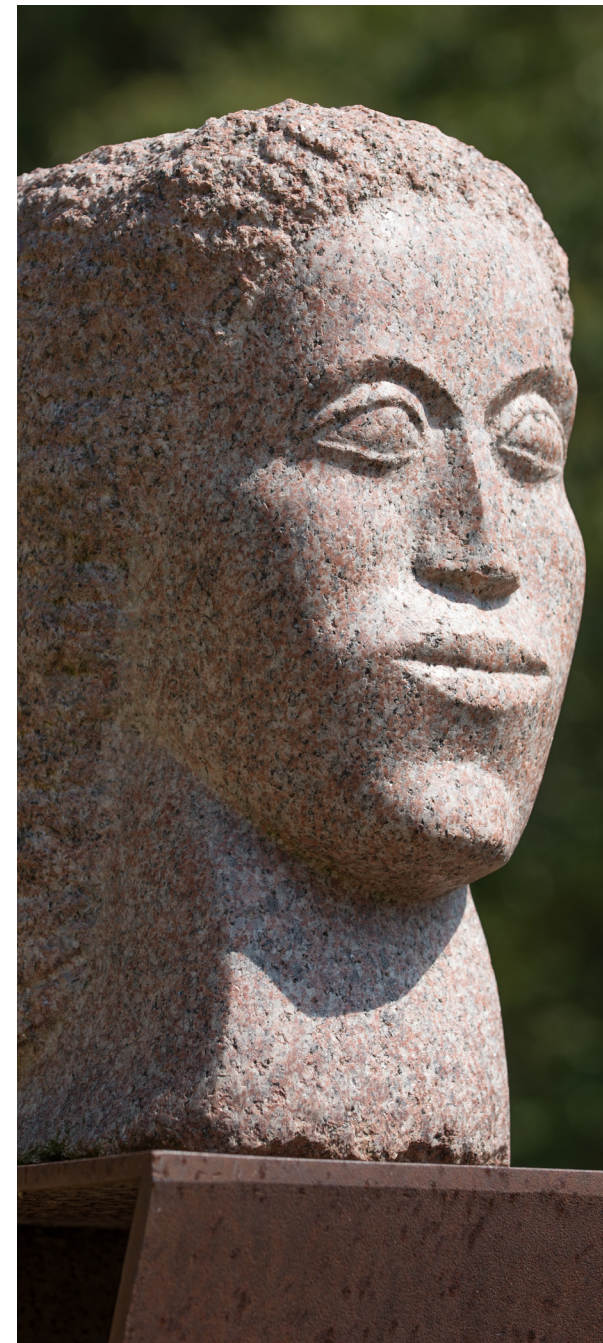
- Gustave De Smet, *Stadsgezicht*, 1919, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Leo Gestel en Gustave De Smet, vluchtelingen – zielsverwanten,' Stadsmuseum Woerden. 7 september 2024 t/m 6 april 2025.
- Edgar Degas, *Vrouw die haar rug wast met een spons*, ca. 1896-1911, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Vive l'impressionnisme! Topstukken uit Nederlandse collecties', Van Gogh Museum, Amsterdam. 11 oktober 2024 t/m 26 januari 2025.
- Edgar Degas, *Portret, hoofd steunend op hand*, 1892, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Vive l'impressionnisme! Topstukken uit Nederlandse collecties', Van Gogh Museum, Amsterdam. 11 oktober 2024 t/m 26 januari 2025.
- Jeroen Krabbé, *Zittende mannetjes in een bedje – 7 oktober 1948*, 2011-2012, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Jeroen Krabbé 80 – 8 decennia in beeld,' Museum Cobra, Amstelveen. 15 november 2024 t/m 23 maart 2025
- Jeroen Krabbé, *Westerbork – 20 juni 1943*, 2010, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Jeroen Krabbé 80 – 8 decennia in beeld,' Museum Cobra, Amstelveen. 15 november 2024 t/m 23 maart 2025
- Jan Voerman, *De begrafenis*, 1884, uitgeleend voor de Biënnale Overijsselse kunstenaars, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jan Voerman, *Warm weer*, ca. 1910-1920, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jan Voerman, *Buiig weer*, ca. 1910, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jan Voerman, *Gemberpot met asters*, 1888, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jan Voerman, *Stadje (Hattem) – gele wei met koeien*, ca. 1907-1925, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jan Voerman, *Landschap onder hoge wolkenlucht*, ca. 1880 tot 1930, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jan Voerman, *Melktijd*, ca. 1880 tot 1930, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jan Voerman, *Staand paard*, ca. 1880 tot 1930, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Stien Eelsingh, *Begrafenismaal*, 1954, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Stien Eelsingh, *Boeren tijdens de schaft*, 1954, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Theo Wolvecamp. *Vogel en prooi*, 1957, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Theo Wolvecamp, *zonder titel*, 1979, uitgeleend voor de Biënnale Overijssel, Kunsthal Almelo. 24 november 2024 t/m 19 januari 2025.
- Jules de Bruycker, *Weer klepte de Dood over 't Vlaanderen land*, 1916/19, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Jules de Bruycker,' Museum voor Schone Kunsten, Gent. 22 maart t/m 29 juni 2025.

Jan Voerman, *Stadje (Hattem) – gele wei met koeien (detail)*, ca. 1907-1925, Collectie Provincie Overijssel



- Jules de Bruycker, *Loopgraaf*, 1917, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Jules de Bruycker,' Museum voor Schone Kunsten, Gent. 22 maart t/m 29 juni 2025.
- Jules de Bruycker, *Oogst*, 1916/19, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Jules de Bruycker,' Museum voor Schone Kunsten, Gent. 22 maart t/m 29 juni 2025.
- Daan van Golden, *Celuy qui fit pris*, 2006, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Daan van Golden. Original,' Stedelijk Museum Schiedam. 22 maart t/m 14 september 2025.
- Daan van Golden, *Heerenlux*, 1995, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Daan van Golden. Original,' Stedelijk Museum Schiedam. 22 maart t/m 14 september 2025.
- Daan van Golden, *Heerenlux*, 1995, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Daan van Golden. Original,' Stedelijk Museum Schiedam. 22 maart t/m 14 september 2025.
- Daan van Golden, door de kunstenaar vervaardigd transportkistje voor het werk *Heerenlux*, 1995, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Daan van Golden. Original,' Stedelijk Museum Schiedam. 22 maart t/m 14 september 2025.
- Daan van Golden, *Mozart*, 2011, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Daan van Golden. Original,' Stedelijk Museum Schiedam. 22 maart t/m 14 september 2025.
- Jan Cremer, *Nanacht*, 1959, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Rock 'n Roll - soundtrack van de rebellie,' Stedelijk Museum Vianen. 3 april t/m 13 juli 2025.
- Jo Koster, *Interieur met piano*, 1915, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Jo Koster, kunstenaar,' Museum Gouda. 19 april 2025 t/m 4 januari 2026.
- Ossip Zadkine, *Kop van een vrouw*, 1927, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Ossip Zadkine – Mens, Mythe & Metamorfose,' Museum Jan, Amstelveen. 16 mei t/m 9 november 2025.
- Ossip Zadkine, *Diana*, 1939, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Ossip Zadkine – Mens, Mythe & Metamorfose,' Museum Jan Amstelveen. 16 mei t/m 9 november 2025.
- Jan Voerman, *Bij de IJssel*, ca. 1890-1900, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Voerman verwondert,' Voerman Museum Hattem. 6 juni t/m 31 december 2025.
- Jan Voerman, *Paarden in de wei voor Hattem*, ca. 1892, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Voerman verwondert,' Voerman Museum Hattem. 6 juni t/m 31 december 2025.
- Coba Ritsema, *Meisje met kat*, ca. 1891-1947, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Coba Ritsema Oog voor kleur, Frans Hals Museum Haarlem. 19 september 2025 t/m 1 maart 2026.
- Co Westerik, *Zwemmer I*, 1962, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Licht, Lucht, Water – de schilders van Den Haag'. Museum Panorama Mesdag. 4 oktober 2025 t/m 1 maart 2026.
- George Lemmen, *Portret van Jan Toorop*, 1886, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Radical Harmony. Helene Kröller-Müller's Neo-Impressionists, National Gallery London, 13 september 2025 t/m 8 februari 2026.
- Isaac Israels, *Vrouw in profiel*, voor 'Zonnebloemen' van Van Gogh, 1918, uitgeleend voor de tentoonstelling 'In de ban van Vincent,' Van Gogh Museum, Amsterdam. 12 september 2025 t/m 25 januari 2026.
- Piet Mondriaan, *Ven bij Saasveld*, ca. 1906-1907, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Borders: From Gauguin to Hopper: A Song with Variations,' Villa Manin, Passariano, Italië. 11 oktober 2025 t/m 12 april 2026.

Ossip Zadkine, *Kop van een vrouw (detail)*, 1927, De Fundatie Collectie



- Piet Mondriaan, *Rij van elf populieren in rood, geel, blauw en groen*, 1908, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Borders: From Gauguin to Hopper: A Song with Variations,' Villa Manin, Passariano, Italië. 11 oktober 2025 t/m 12 april 2026.
- Joseph Mallord William Turner, *Wolken en Water*, ca. 1840, uitgeleend voor de tentoonstelling 'Borders: From Gauguin to Hopper: A Song with Variations,' Villa Manin, Passariano, Italië. 11 oktober 2025 t/m 12 april 2026.
- Hendrik Chabot, *Winterlandschap*, 1937, uitgeleend voor de tentoonstelling 'EXPRES – Vlaamse en Nederlandse expressionistische landschappen,' Stedelijk Museum Vianen. 29 november 2025 t/m 15 maart 2026.

## Aanwinsten

### Verworven voor de collectie Stichting Hannema-de Stuers Fundatie

- Nola Hatterman, *Straatje in Trinidad*, 1953, olieverf op doek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Nola Hatterman, *Vioolspeelster*, aquarel op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Nola Hatterman, *Portret van een Surinaamse vrouw en profile*, houtskool op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Nola Hatterman, *Huizen in Paramaribo*, zwart krijt op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Nola Hatterman, *Jongen van kleur aan het tekenen omringt door speelgoed*, litho op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Nola Hatterman, *Portret van een Surinaamse man ten halve lijve*, inkt op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *KID*, 1999, gemengde techniek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Christina Flores Pescorán, *At Dusk, I Can Still Taste Your Songs On My Infinite Tongue Tongue*, 2024, gemengde techniek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Christina Flores Pescorán, *To My Four Grandparents. I Am Answering The Messages You Left Me Inside My Food*, 2024, inkt op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Christina Flores Pescorán, *To My Four Grandparents. I Am Answering The Messages You Left Me Inside My Food*, 2024, inkt op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Adrianus Serne, *Het Nijenhuis gezicht op manegerie*, 1849, olieverf op doek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Kent Chan, *Shivers*, 2024, audiovisueel object, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Jack Brandsma, *Major Tom 380 lamp*, 2003-2025, in de uitvoering Fibernyl & Solanyl, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Henk Heideveld, *Five irish Goddesses*, 1995, olieverf op doek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Charlotte van Pallandt, *groot portret Kees Verwey*, 1961, brons, verworven met steun van de VriendenLoterij.

Nola Hatterman, *Straatje in Trinidad (detail)*, 1953, olieverf op doek, De Fundatie Collectie



- Ivna Esajas, *Hear No Evil*, 2024, gemengde techniek op doek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Ivna Esajas, *Bring on the Clowns*, 2022, gemengde techniek op doek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Sibyl Heijnen, *collective*, 1992, gemengde techniek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- MichaelThonet (ontwerp), *stoel nr. 18*, uitvoering ca. 1930, hout, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- MichaelThonet (ontwerp), *stoel nr. 18*, uitvoering ca. 1930, hout, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- MichaelThonet (ontwerp), *stoel*, uitvoering ca. 1930, hout, verworven met steun van de VriendenLoterij.

### Verworven voor de collectie van de Provincie Overijssel

- Jonathan van Doornum, *The Gasheater*, 2021, gemengde techniek.
- Jonathan van Doornum, *The Faithful Folly*, 2023, gemengde techniek.
- Hester Oerlemans, *Floating Carpet*, 2011, getuft tapijt, wol.
- Hester Oerlemans, *STACK*, 2025, gemengde techniek.
- Chourouk Hreich, *L'église de Ter Borch*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *En allant balader les objets qui s'animent*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *En route for the Neetherlands*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *Contes de Zwolle : Cavaliers*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *Le tour du monde en santiags*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *Le rêve sous la tente*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *17eme ciel (#1)*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *17eme ciel (#2)*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.
- Chourouk Hreich, *17eme ciel (#3)*, 2025, Oost-Indische inkt op papier.

### Schenkingen aan de collectie Stichting Hannema-de Stuers Fundatie

- Leni Edersheim, *Jungle*, z.d., olieverf op doek op karton, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Into Nowhere*, z.d., maroufle, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Creation*, z.d., olieverf op board, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Fragments (Mayan)*, z.d., stelkrijt op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Verdronken stad*, z.d., olieverf op board, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.



Sibyl Heijnen, *collective (detail)*, 1992, gemengde techniek, De Fundatie Collectie

- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., pastel op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., pastel op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., olieverf op board, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., olieverf op board, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Geabstraheerd landschap*, z.d., olieverf op board, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Geabstraheerd landschap*, z.d. gemengde techniek, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.

Leni Edersheim, *Compositie (detail)*, z.d., gemengde techniek op papier, De Fundatie Collectie



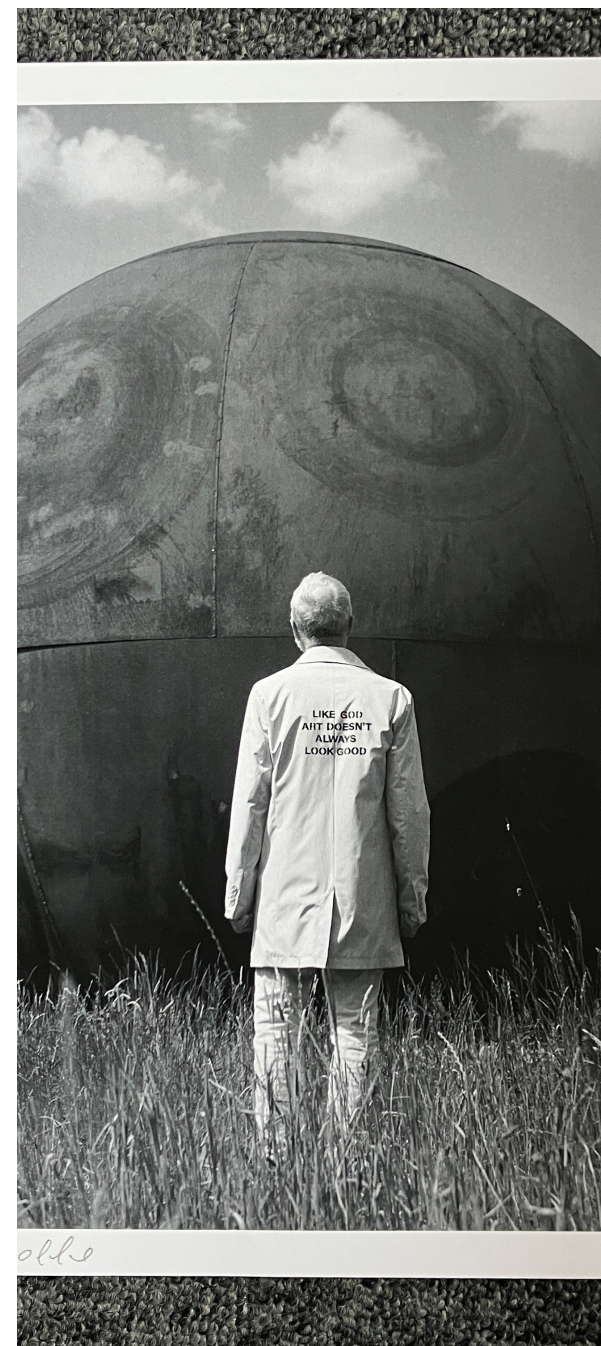
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op schildersboard, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Figuren*, z.d., pastelkrijt op schildersboard, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Geabstraheerd landschap*, z.d., gemengde techniek op schildersboard, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Abstracte compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Abstracte compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Geabstraheerde stadsmuur met huizen*, z.d., pastelkrijt op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Geabstraheerde stadsmuur met bebouwing*, z.d., gemengde techniek op goudkarton, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Geabstraheerde bomenpartij*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Geabstraheerde gebouwen*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., gemengde techniek op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Leni Edersheim, *Compositie*, z.d., pastelkrijt op papier, schenking van Karen Gerritsen.
- Gooitzen de Jong, *Tamboer*, 1968, brons, schenking mevrouw A. De Jong-Voogt.
- Misha de Ridder, *Trollvassbu*, 2011, C-print, schenking van de kunstenaar.
- Folkert de Jong, *Ex Voto, boot 7*, 2020, was, aluminium, pigment, katoen, staaldraad, hout, schenking van de kunstenaar.
- Folkert de Jong, *Ex Voto, boot 8*, 2020, was, aluminium, pigment, katoen, staaldraad, hout, schenking van de kunstenaar.
- Folkert de Jong, *Ex Voto, boot 9*, 2020, was, aluminium, pigment, katoen, staaldraad, hout, schenking van de kunstenaar.
- Folkert de Jong, *Ex Voto, boot 16*, 2020, was, aluminium, pigment, katoen, staaldraad, hout, schenking van de kunstenaar.

Folkert de Jong, *Ex Voto, boot 9*, 2020, was, aluminium, pigment, katoen, staaldraad, hout, De Fundatie Collectie



- Folkert de Jong, *Ex Voto, boot 18*, 2020, was, aluminium, pigment, katoen, staaldraad, hout, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, zonder titel, uit de Holocaust-serie, 1984, olieverf op papier en hout, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, zonder titel, uit de Holocaust-serie, 1987, olieverf op papier en hout, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, zonder titel, uit de Holocaust-serie, 1988, olieverf op papier en hout, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, zonder titel, uit de Holocaust-serie, 1984, olieverf op papier en hout, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, zonder titel, uit de Holocaust-serie, 1984, olieverf op papier en hout, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, zonder titel, uit de Holocaust-serie, 1985, olieverf op papier en hout, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, zonder titel, uit de Holocaust-serie, 1987, bladgoud en email op monnikspijen, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Nude with BLACK SQUARE*, 2024, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Red*, foto van een performance, 2024, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Voorstel voor Provincie Huis*, 2009, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *LIKE GOD, ART DOESN'T ALWAYS LOOK GOOD*, 2023, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Kaäba*, foto van een performance CW 13 Zwolle, 2023, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Wachten op Gods woord*, foto van een performance in de Grote Kerk Zwolle, 2009, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Actie Museum de Fundatie*, 2023, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Katholieke IJsselbrug Zwolle*, 2008, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Wie dit leest heeft eeuwig leven*, foto van een performance Stedelijk Museum Zwolle, 2011, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld *Triptych*, paet Museum de Fundatie, foto van een performance Museum de Fundatie, 2023, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Met een boekje op een paaltje*, foto van een performance Windesheim Hogeschool, 2005, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *GOD FORM IS HIS CONTENT*, 2005, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Vergadertafel vierkant*, 1978, fotografie, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Making visible 1*, 1978, f audiovisueel object, schenking van de kunstenaar.
- Henk Heideveld, *Katholieke IJsselbrug Zwolle*, 1980, fotografie, schenking van gemeente Zwolle.
- Henk Heideveld, *Tussen komedie en tragedie*, 1981, stenen en boeken, schenking Stichting Kunstcollectie Dommerholt Advocaten.

Henk Heideveld, *LIKE GOD, ART DOESN'T ALWAYS LOOK GOOD (detail)*, 2023, fotografie, De Fundatie Collectie



- Henk Heideveld, zonder titel, 1977, bijenwas en kaneel op doek, schenking Stichting Kunstcollectie Dommerholt Advocaten.
- Henk Heideveld, Heroisch landschap, 1994, olieverf op doek, schenking Stichting Kunstcollectie Dommerholt Advocaten.
- Jonathan van Doornum, "Rosa", 2025, gemengde techniek, schenking van de kunstenaar.

### Schenking aan de collectie van de Provincie Overijssel

- Chourouk Hreich, *17eme ciel* (#4), 2025, Oost-Indische inkt op papier, schenking van de kunstenaar.
- Chourouk Hreich, *17eme ciel* (#5), 2025, Oost-Indische inkt op papier, schenking van de kunstenaar.

Chourouk Hreich, *17eme ciel* (detail), 2025, Oost-Indische inkt op papier



Jonathan van Doornum, *Rosa*, 2025, gemengde techniek, schenking van de kunstenaar. Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis



# Museum de Fundatie dankt

Door het niet aflatende engagement van de provincie Overijssel en de gemeente Zwolle heeft Museum de Fundatie een stevige basis om zijn activiteiten te ontplooiën. Ook kan het museum rekenen op grote betrokkenheid van de VriendenLoterij, sponsors, fondsen, vrienden en schenkers. Hiermee is het museum in staat om een afwisselend tentoonstellingsprogramma te realiseren en belangrijke verwervingen te doen. Museum de Fundatie is hen allen zeer erkentelijk voor deze steun.

### VriendenLoterij

Museum de Fundatie is meerjarig partner van de VriendenLoterij. Met gelden van de VriendenLoterij doet het museum aankopen en maakt het de collectie voor een breed publiek toegankelijk door middel van tentoonstellingen. Naast de jaarlijkse bijdrage van de VriendenLoterij van € 350.000,- is er € 454.508,67 via geormerkt werven bijeengebracht door de deelnemers van de VriendenLoterij.



Founders en andere steungevers  
De betrokkenheid van onze sponsors, de Founders van de Fundatie, bij het museum is zeer groot. Hun steun is onontbeerlijk bij het realiseren van onze ambitieuze programmering. Deze werd in 2025 mogelijk gemaakt door de Warm Nest Foundation, Koninklijke Van Wijhe Verf, Hanzestrohm en Wadinko. Daarnaast kent Museum de Fundatie sinds kort een Business Club die nauw aan het museum is verbonden.

### Fondsen

Gedurende het jaar droegen het Blockbusterfonds, Cultuurfonds, Mondriaanfonds en de Turing Foundation bij aan de realisering van het tentoonstellingsprogramma. Het Consortium Koloniale Collecties ondersteunde het onderzoek naar een Benin brons uit de collectie die eind 2025 is gerestitueerd.

### Vrienden

Onze vrienden zijn bijzonder belangrijk voor ons. Vrienden krijgen gratis toegang tot het museum, ontvangen de digitale nieuwsbrief en uitnodigingen voor openingen van tentoonstellingen. Wij streven ernaar de vriendenkring de komende jaren flink te laten groeien.

### Schenkers

Mevrouw Marieke Sanders-ten Holte voor de periodieke schenking van de belangrijke collectie vooral Finse fotografie uit de collectie van Pieter en Marieke Sanders aan de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie. Deze schenking omvat 154 kunstwerken met werk van o.a. David Adamo, Adam Avikainen, Sara Bjarland, Nadja Bournonville,

Elina Brotherus, Zhang Dali, Desirée Dolron, Nathalia Edenmont, Leandro Erlich, Dionisio González, Nanna Hänninen, Inti Herdandez, Scarlett Hooft Graafland, Adam Jeppesen, Sandra Kantanen, Pertti Kekarainen, Ola Kolehmainen, Paul Kooiker, Anni Leppälä, Arno Rafael Mankkinen, Aitor Ortiz, Jorma Puranen, Susan Rankaites, Anna Reivilä, Misha de Ridder, Maria Roosen, Hans-Christian Schink, Dieuwke Spaans, Martine Stig, Santeri Tuori, Rob Voerman en Sascha Weidner.

Daarnaast werd een deel van de gezamenlijke kunstcollectie van de heer. B. Veldman en mevrouw W. Veldman-Marsman geschonken aan de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie. Deze schenking bestaat uit 24 kunstwerken met werk van Frons Bemelmans, Joseph Bofill, George Hendrik Breitner, Heinrich Brockmeier en Eric Claus, Amiran Djanashvili, Jeroen Henneman, Isaac Israels, Thomas Junghans, Uschi Klaas, Tjikkie Kreuger, Willem Lenssinck, Paulus Reinhard en Erwin de Vries.

Tot slot heeft Museum de Fundatie in 2025 schenkingen mogen ontvangen van Jonathan van Doornum, Cristina Flores Pescorán, Karen Gerritsen, Henk Heideveld, Chourouk Hriech, Folkert de Jong, De Jong-Voogt, Stichting Kunstcollectie Dommerholt Advocaten, Misha de Ridder en Marius Sterrenburg.

Hen allen danken wij van harte voor hun genereuze bijdrage(n) aan onze collectie.

## Museum Beelden aan Zee

In de beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis in Heino / Wijhe zijn meer dan 30 werken uit de collectie van Museum Beelden aan Zee te zien. Museum de Fundatie heeft deze beelden in langdurig bruikleen en koestert deze werken, die veel bezoekers trekken. In 2025 is in gezamenlijk overleg tussen directeur van Museum Beelden aan Zee Brigitte Bloksma en directeur-bestuurder van Museum de Fundatie Beatrice von Bormann besloten om deze samenwerking te hernieuwen. In 2026 wordt de selectie van bruiklenen voor het eerst in jaren aangepast, een aantal werken gaan terug en er komen andere werken voor in de plaats.

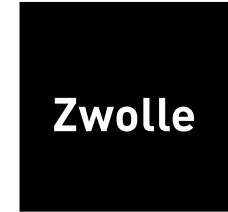
Museum Beelden aan Zee richt zich als enige museum in Nederland exclusief op moderne en hedendaagse, (inter)nationale beeldhouwkunst. De basis voor de collectie werd gelegd door het verzamelaarsechtpaar Theo Scholten en Lida Scholten-Middelburg. De collectie omvat anno nu meer dan 5000 beelden en varieert van portretten tot monumentale, meer dan levensgrote beelden.

# MUSEUM BEELDEN

# AAN ZEE



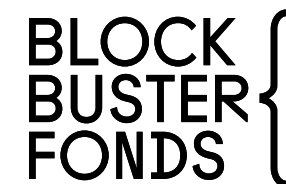
**Wij danken onze  
sponsors,  
steungevers,  
vrienden en  
fondsen voor  
hun steun en  
bijdrage**



**VRIENDEN  
LOTERIJ**



het  
**Cultuurfonds**



# contact

## Museumlocaties

Museum de Fundatie Zwolle, Blijmarkt 18-20, Zwolle  
Museum de Fundatie Heino, 't Nijenhuis 10, Heino/Wijhe  
Kunswegen, Blijmarkt 20, Zwolle

## Openingstijden

**Museum de Fundatie Zwolle:** dinsdag t/m zondag 11:00 – 17:00 uur  
**iedere eerste vrijdag van de maand:** 17:00 -21:00 uur gratis open voor iedereen  
**iedere laatste zondag van de maand:** 10:00 – 11:00 uur prikkelarme openstelling

**Museum de Fundatie Heino:** dinsdag t/m zondag 11:00 – 17:00 uur

Elke feestdag geopend, behalve op Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

## Postadres

Museum de Fundatie  
't Nijenhuis 10  
8131 RD Heino/Wijhe

**Tel:** 0572 38 81 88

info@museumdefundatie.nl  
museumdefundatie.nl

## Social media

**Facebook:** @MuseumdeFundatie  
**Instagram:** @defundatie

Museum de Fundatie Heino, fotografie door Edwin van der Sande



# colofon

Redactie, ontwerp & productie: Museum de Fundatie

Fotografie: Belle Hoogland, Denise van Gerven, Edwin van der Sande, Imke de Jong, Kasper Veenstra, Martijn Schmidt, Nienke de Groot, Peter Tijhuis

Van werken van beeldende kunstenaars, aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2026.

Museum de Fundatie heeft er naar gestreefd de rechten van de illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot ons wenden.

© 2026 Stichting Museum de Fundatie, Zwolle  
Stichting Hannema-de Stuers Fundatie,  
Zwolle

[museumdefundatie.nl](https://museumdefundatie.nl)

Museum de Fundatie Zwolle, fotografie door Peter Tijhuis



# bijlagen

# Bijlage 1

## 4. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

### 4.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2025

#### ACTIVA

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
<b>VASTE ACTIVA</b>		
<b>Im materiële vaste activa</b>		
Website en huisstijl	24.170	0
<b>Materiële vaste activa</b>		
Verbouwing en inrichting	102.340	11.231
Overige materiële vaste activa	79.498	68.354
	<u>181.838</u>	<u>79.585</u>
<b>VLOTTENDE ACTIVA</b>		
<b>Vorraden</b>		
	90.217	100.094
<b>Vorderingen en overlopende activa</b>		
Debiteuren	45.574	50.606
Vorderingen inzake belastingen	43.880	69.714
Overige vorderingen en overlopende activa	1.157.610	1.383.181
	<u>1.247.065</u>	<u>1.503.501</u>
<b>Liquide middelen</b>	2.923.469	2.635.806
<b>Totaal activa</b>	<u><u>4.466.760</u></u>	<u><u>4.318.986</u></u>

**PASSIVA**

	<b>31-12-2025</b>		<b>31-12-2024</b>
	€		€
<b>Eigen Vermogen</b>			
Algemene reserve	1.178.516		791.962
Bestemmingsfonds kunstaankopen	1.250.000		1.263.578
Bestemmingsreserve tentoonstellingen	1.100.000		664.684
Bestemmingsreserve tentoonstelling Ter Borch	0		590.468
Bestemmingsreserve beveiliging en onderhoud	100.000		90.506
Bestemmingsreserve restauraties	80.000		40.976
	<hr/>		<hr/>
	3.708.516		3.442.174
<b>Voorzieningen</b>	26.500		53.000
<b>KORTLOPENDE SCHULDEN</b>			
Schulden aan leveranciers	228.673		146.851
Schulden inzake belastingen en sociale lasten	140.392		122.086
Schulden inzake pensioenen	130.261		171.130
Overige schulden en overlopende passiva	232.418		383.745
	<hr/>		<hr/>
	731.744		823.812
<b>Totaal passiva</b>	<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>
	4.466.760		4.318.986

## 4.2 Geconsolideerde exploitatierekening over 2025

	werkelijk 2025 €	begroting 2025 €	werkelijk 2024 €
<b>BATEN</b>			
Bijdrage en subsidies	3.340.301	3.309.872	3.622.969
Entreegelden	1.418.150	1.221.000	1.198.846
Opbrengsten uit verhuur	121.546	84.250	61.739
Overige baten	<u>1.814.957</u>	<u>1.674.500</u>	<u>1.598.341</u>
<b>TOTAAL B A T E N</b>	<b>6.694.955</b>	<b>6.289.622</b>	<b>6.481.895</b>
<b>LASTEN</b>			
Personeelslasten	3.034.871	2.859.500	2.829.428
Reorganisatiekosten	-26.000	0	35.799
Afschrijvingen	32.136	51.500	27.146
Huisvestingskosten	1.052.006	1.129.500	1.030.448
Kantoorkosten	156.830	138.000	131.534
Autokosten	5.800	0	0
Marketingkosten	68.529	70.000	73.838
Tentoonstellingskosten	1.179.791	1.200.000	848.044
Projecten Future Factory	0	0	310.370
Overige projecten	0	2.500	6.548
Educatiekosten	69.337	50.000	36.160
Documentatie/collectiekosten	363.424	401.000	403.540
Kosten commerciële activiteiten	414.503	315.500	346.185
Overige algemene kosten	<u>127.335</u>	<u>75.000</u>	<u>95.893</u>
<b>TOTAAL L A S T E N</b>	<b><u>6.478.563</u></b>	<b><u>6.292.500</u></b>	<b><u>6.174.933</u></b>
<b>Bedrijfsresultaat</b>	<b>216.392</b>	<b>-2.878</b>	<b>306.962</b>
Financiële baten en lasten	8.396	5.000	11.740
Bijzondere baten en lasten	<u>41.554</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<b>TOTAAL EXPLOITATIRESULTAAT</b>	<b><u>266.341</u></b>	<b><u>2.122</u></b>	<b><u>318.702</u></b>

## Bezoldiging topfunctionarissen

	Gegevens 2025 B.A.R. von Bormann	Gegevens 2024 B.A.R. von Bormann
<b>Functiegegevens</b>		
Functie	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
<b>Bezoldiging</b>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	138.405	132.273
Beloning betaalbaar op termijn	23.240	20.075
<i>Subtotaal</i>	<u>161.645</u>	<u>152.348</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
<b>Totale bezoldiging</b>	<u><u>161.645</u></u>	<u><u>152.348</u></u>

## Bijlage 2

### Nevenactiviteiten RvT tbv. Jaarverslag 2025:

**Dhr. drs. J. den Boon**

Voorzitter Raad van bestuur MST (tot 1-12-2025)  
Voorzitter Raad van Toezicht Mesdag  
Lid Raad van Toezicht Frion/Noabij/Baalderborg  
Voorzitter AB en DB van het Capaciteitsorgaan (tot 1-12-2025)  
Lid beroepsgenoten tuchtcollege Amsterdam en Zwolle (tot 1-8-2025)  
Lid bestuur STZ (tot 1-12-2025)  
Lid bestuur WGVZ (tot 1-12-2025)

**Dhr. A.R. Blokland**

sr. Private Banker bij Bank ten Cate & Cie  
Voorzitter Stichting Vintage Cars & Castles

**Mw. drs. N.S.B. Delissen**

Eigenaar Bureau voor museaal management, projecten & advies  
Bestuurder Avalon Management BV

**Mw. mr. D.C. Hannema**

Zelfstandig gevestigd adviseur in bouw- en aanbestedingsrecht

**Dhr. drs. K. Meijer**

Gemeentesecretaris/algemeen directeur Enschede  
Voorzitter van bestuur Stichting Bach Twente

**Dhr. drs. R.P.M. Wolfkamp**

Algemeen Directeur van Wadinko NV.  
Lid Raad van Commissarissen Koninklijke NNZ BV.  
Lid Raad van Commissarissen Koninklijke Auping BV  
Voorzitter Raad van Commissarissen Vrieling Adviesgroep BV  
Lid Raad van Commissarissen Schoeller Allibert

**Directeur-bestuurder**

**Mw. B.A.R. von Bormann, MA**

Lid bestuur Georg und Alice Eisler – Fonds, Wenen

